

Müzik Öğretmenlerinin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeylerinin Devlet ve Özel Okul Bağlamında İncelenmesi*

Investigation of Music Teachers' Levels of Job Satisfied and Professional Attitude in the Context of Public and Private School

Siyar KÖKSAL**, Ersan ÇİFTÇİ***

Öz: Araştırmada, devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum düzeyleri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bu amaçla Türkiye'nin gelişmişlik endeksine göre belirlenmiş olan 21 ilden 606'sı devlet 213'ü özel okullarda olmak üzere 819 müzik öğretmenine Minnesota İş Doyum Ölçeği (MİDÖ) ve Müzik Öğretmenliği Mesleği Tutum Ölçeği (MÖMTÖ) uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin iş doyum ve tutum düzeylerini belirlemek için MÖMTÖ ve MİDÖ'ye vermiş oldukları yanıtların standart sapma ve aritmetik ortalamaları hesaplanmış, kişisel değişkenlere göre hangi okul türünün hangi grubunda farklılaşmanın görüldüğünü belirlemek içinse *t*- testi ve iki yönlü varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre iş doyumunun devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenleri lehine, tutumun ise MÖMTÖ'nün meslek gelişimi ve ilgi boyutunun özel okullarda, mesleğe verilen önem boyutunda ise devlet okullarında görevli müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı belirlenmiştir. Genel doyum düzeyinin devlet okullarında görev yapan 22 ile 29 yaş aralığındaki müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı, iş doyum ve genel tutum arasındaki ilişkinin orta düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İş doyum, tutum, devlet okulları, özel okullar.

Abstract: In the study, job satisfaction and attitude levels of music teachers working in public and private schools were examined comparatively. For this purpose, Minnesota Job Satisfaction Scale (MIS) and Music Teaching Profession Attitude Scale (MOMTÖ) were applied to 819 music teachers, 606 of which were in state and 213 of them in private schools, out of 21 provinces determined according to Turkey's development index. In order to determine the job satisfaction and attitude levels of the music teachers, the standard deviation and arithmetic averages of the answers given to the PEAS and MITQ were calculated, and *t*-test and two way ANOVA analyzes were performed to determine which school type and which group differed according to personal variables. According to the results obtained; It has been determined that job satisfaction differs in favor of music teachers working in public schools, and the attitude differs in favor of music teachers working in public schools in terms of professional development and interest dimension of MÖMTÖ in private schools. It was concluded that the general satisfaction level differed in favor of the music teachers between the ages of 22 and 29 working in public schools, and the relationship between job satisfaction and general attitude was moderate.

Keywords: Job satisfaction, attitude, public school, private school.

Giriş

Eğitimin, devlet tarafından güvence altına alınmış bir hak olduğu kabul edilmektedir. Devlet okullarında, devlet tarafından sağlanan imkânlarla eğitim ve öğretim faaliyetleri sürdürülürken, özel okullarda, devlet denetiminde ve paralı olarak eğitim öğretim hizmeti verildiği bilinmektedir. Şu anki eğitim sistemi incelendiğinde, devlet ve özel okullarda yapılan eğitim-öğretim faaliyetleri arasında nitelik ve nicelik yönünden farklarının olduğu ve bu farkların bazı boyutlarda özel

*Bu çalışma, birinci yazarın İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Aralık 2022 tarihinde tamamlanan doktora tezinden üretilmiştir.

***Sorumlu yazar*, Dr. Öğr. Üyesi, Hakkâri Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Hakkâri – Türkiye, ORCID: 0000-0001-7735-2918, e-posta: koksalsiyar@gmail.com

***Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya – Türkiye, ORCID: 0000-0001-9889-3078, e-posta: ersanfarmer@gmail.com

okullar lehine bazı boyutlarda ise devlet okulları lehine olduğu görülebilir. Bu durumun eğitimde fırsat eşitliği konusunda tartışmalar yarattığı düşünülmekte ve birçok çalışmaya konu olduğu görülmektedir (Arslan vd., 2007; Bozyiğit, 2017; Durmuş, 2009; Gürler, 2020; Hosgörür ve Kaplan, 2017; Pulat, 2019; Yavuz ve Yılmaz, 2012).

Eğitim ve öğretim ortamında yaşanan bu farklılığın sadece okulların nitelik ve nicelik yönünde olmadığı, bu kurumlarda görev yapan öğretmenlerin duyuşsal ve psikolojik yönden farklılıklar yaşayabileceği düşünülmektedir. Devlet ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleklerine, kurumlarına ve branşlarına yönelik bakış açıları, memnuniyet düzeyleri önemli görülen bir durumdur. Bu bağlamda bakış açılarının belirlenmesi noktada mesleğe yönelik tutumun, memnuniyet noktasında ise iş doyumunun bu duruma yönelik bakış açısı sunabileceği öngörülmektedir.

İş doyumunu

Köksal (2022), mesleğin bir para kazanma aracı olarak görülebileceğini fakat bunun yanında bireyin işinden zevk almasını ve işini severek yapmasını meslek yaşamının farklı bir boyutu olarak karşımıza çıkabileceğini ifade etmiş, iş doyumunun (iş tatmini) bu boyutlardan biri olabileceğini belirtmiştir. Judge ve diğerleri (2020), iş doyumuna yönelik ilk araştırmaların Amerika'daki büyük buhran döneminde yaşanan endüstriyel krizin yaşandığı 1920'lerin sonları ile 1930'ların ilk yarısında başladığını, bu dönemde iş yerlerinde yaşanan tatminsizliğin nedenleri arasında duyguların önemli bir faktör olarak tanımlandığını ifade etmiştir.

Bu bağlamda iş doyumunu, bireyin işinden memnun olmasına, yaptığı işi sevmesine yönelik geliştirmiş olduğu olumlu ve olumsuz duyguların bir bileşimi olarak betimlenmiştir (Davis, 1989; Hoppock, 1935; Locke, 1969). Armstrong (2006), işe yönelik olumlu duyguların iş doyumunu, olumsuz duyguların ise iş doyumunu veya tatminsizliğini gösterdiğini belirtmiştir. Vroom (1964) ise çalışanların iş yerlerindeki rollerine yönelik geliştirdiği duyuşsal yönelim olarak tanımlarken, bireyin çalıştığı işteki rolünün duygularını ve buna bağlı olarak da iş doyumunu etkileyebileceğini ifade etmiştir.

Aziri (2011), iş doyumunun birçok dış faktörün etkisinde olmasına rağmen, çalışanların işe dair hislerine yönelik içsel bir durum olduğunu ifade ederken; Parke (2018), iş atmosferi, iş özellikleri, bireyin işe bakış açısı ve yaşam tarzı gibi dinamik temellerin bir bileşimi olduğunu, bu temellerin yönetim, meslektaş, şirket oluşumu gibi çevresel etkilere bağlı olarak değişebileceğini belirtmiştir. Bu nedenle iş doyumunun çevresel etkiler yönünde oluşturulan içsel ve değişebilen bir durum olarak görülmektedir.

Khan ve diğerleri (2017), başarı, personel takdiri, gelişim fırsatları, kişisel gelişim olanakları, hesap verilebilirlik miktarını ve fiili işin kendisini iş doyumunu destekleyen temel bileşenler olarak sunmuştur. Parke (2018) ise çalışanların benlik saygısını, işten alınan tatmini, amirden memnuniyeti, şirket içindeki tutumu iş doyumunu etkileyen faktörler olarak ele almış ve örgütsel bağlılık ile kurumsal sosyal hesap verilebilirliğin iş tatmini ile pozitif bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Balcı (1985) ise iş doyumunu etkileyen faktörleri bireysel faktörler ve örgütsel faktörler olmak üzere iki grupta incelemiş, bireysel faktörlerin demografik parametrelerden oluştuğunu belirtirken, örgütsel faktörlerin çalışma ortamı, terfi, ücret, çalışma şartları ve yönetim-denetim biçimi gibi faktörlerden oluştuğunu ifade etmiştir.

Tutum

İnsanın kararlarını ve eylemlerini açıklamaya yardımcı olan ve psikolojinin temel kavramları arasında gösterilen (Bizer vd., 2006) tutum, kişiliğin, inançların, değerlerin, davranışların ve motivasyonun karmaşık bir bileşimidir (Pickens, 2005). Bain'e (1928) göre tutum, bir değere verilen öznel bir tepki, Eagly ve Chaiken'a (1993) göre bir varlığı hoşlanma veya hoşnut kalmama ile değerlendirerek gösterilen psikolojik bir eğilim; Himmelfarb ve Eagly'a (1974) göre nesnelere,

olaylara, sembollere karşı duygu, inanç ve davranışsal eğilimlerin nispeten kalıcı bir organizasyonudur.

Son tanıma göre insanların tutarsız olarak algıladığı veya gerekçelendiremediği durumlarda yaşanan bilişsel uyumsuzluk, tutumların değişmesine neden olacaktır (Aronson vd. 2018; Festinger, 1957). Peters ve Miller (1982), tutumların oluşmasında ve değişmesinde aileden topluma kadar herkesin rol oynadığını, bireyin tutumlarının oluşmasında çevresini örnek alabileceğini ifade etmiştir.

Tutumlar, zihinsel (bilişsel), duygusal (duyuşsal) ve davranışsal olmak üzere üç bileşene sahiptir. Triandis (1971) ile Ünişen ve Demirel (2018), tutumu, bu üç öğenin kendi arasındaki örgütlenme sonucu ortaya çıkan duruş veya tavır alış olduğunu ifade etmiştir. Kağıtçıbaşı'na (1999) göre bilişsel öge, tutumun gözlemlenebilen, ölçülen bilen ögesidir. Baysal (1981), bilişsel ögenin bilgiye ve düşünceye dayandığını, bireyin olaylar karşısında kendi zihinsel yapısı doğrultusunda tutumlarının oluştuğunu, bilginin değişmesiyle tutumlarının da değişebileceğini ifade etmiştir. Ünişen ve Demirel'e (2018) göre duyuşsal öge, bireyin önceki deneyimlerine bağlı olarak bilişsel öge temelinde oluşturduğu, çevre ile ilgili bilgi, duyum ve deneyimin olumlu/olumsuz veya arzulanar/arzulanan amaçlarla ilişkilendirmesiyle söz konusu olan ögedir. Triandis (1971), duyuşsal ögeyi kategorilendirilmiş nesnelere değerlendirme şekli olarak tanımlamıştır. Davranışsal öge ise Kağıtçıbaşı (1999) ve Triandis'e (1971) göre nesnelere ve olaylara yönelik davranış niyetidir. Üstündağ (2001), davranışsal ögeyi, bilişsel ve duyuşsal öge temelinde elde edilen inanç ve bilgilerin sonucunda ortaya çıkan yargıların, bireyi objeye karşı olumlu ve olumsuz yönde harekete geçirme durumu olarak tanımlamıştır. Başka bir deyişle, bireyin o objeye yönelik olumlu veya olumsuz yönde davranması, davranışsal ögeyi betimlemektedir.

Öğretmenlik, meslek durumu itibarıyla salt öğreten kişi olarak anılması dışında toplum içerisinde çeşitli rollere sahiptir. Yol gösterici, lider, örnek kişi gibi sıfatlar öğretmene toplum tarafında yüklenen misyonlar arasında gösterilebilir. Bir öğretmen mesleğe başladığı sürece kadar alan bilgisi ve meslek bilgisi dışında duyuşsal yönden elde etmesi gereken kazanımların olduğu düşünülebilir.

Çağdaş eğitiminin anlayışının genel hedefi, problem çözme yeteneği gelişmiş, bilgiye ulaşan, analitik düşünme becerisi kazanmış, bilgilenme istekliği olan öğrenciler yetiştirmek ve öğrenciyi ekip çalışmalarına yönlendirerek, öğrenme süreci boyunca aktif öğrencilerin olmasını sağlamaktadır. Bu hedeflerin gerçekleşmesi ise öğretmenin hizmet öncesi ve hizmet sürecinde kazanacağı niteliklerin yanında çevresiyle kuracağı soyut kişilik özelliklerine bağlıdır (Gürbüzürk ve Genç, 2004; Gürşimşek, 1998). Öğretmenin tutumunun, öğrencilerin derse ve okula karşı olumlu bir tutum sergilemesinde önemli bir öge olabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda Semerci ve Semerci (2004), öğretmen tutumunun olumlu yönde olması hatta mesleğe yönelik tutumun hizmet öncesi dönemde kazandırılmasının faydalı olacağını belirtmiştir.

Devlet ve özel okullar

Devlet ve özel okullar arasında kurumsal, yapısal, örgütsel ve mevzuat yönünden farklar olduğu, bunun dışında ders uygulamaları yönünden de farklılıklar olabileceği ve bu farkların müzik derslerine de yansıdığı görülebilir. Özel okulların tercih edilme nedenlerinin kültürel ve sportif faaliyetlerin yoğun olduğu, bu noktada kültürel ve sportif faaliyetlerin devlet okullarından daha farklı şekilde uygulanabileceği fikri oluşmaktadır. Üzümlü (2019), özel okulların MEB tarafından belirlenen müzik öğretim programından farklı program izlediğini, bu durumun müzik eğitiminde çeşitlilik oluşturduğunu, müzik derslerinde farklı öğretim yöntemlerinin ve yaklaşımlarının uygulandığını ve birçok farklı müzikal etkinlik yapıldığını ifade etmiştir. Bu nedenle özel okullarda işlenen müzik dersleri, temelde öğrencileri özel gün ve haftalarda, milli bayramlarda ve dönem sonlarında yapılacak olan müzikal etkinliklere hazırlama amacı gütmektedir.

Bunun dışında, müzik derslerine yönelik fiziki imkânlar açısından özel okulların avantajlı durumda olduğu, müzik sınıfı, konferans salonu gibi müzik derslerinin ve müzik aktivitelerin yapılacağı ortamların olduğu, devlet okullarında ise bu imkânların olmadığı ya da kısıtlı bir şekilde var olduğu görülmektedir. Fiziki ortam dışında müzik derslerine yönelik materyale ulaşma yönünden de özel okulların lehine bir durum olduğu görülmektedir. Özel okullarda, okul idaresi veya yönetimi müzik eğitimine yönelik kullanılan materyallere yönelik eksiklerin tamamlanması noktasında daha hassas davranmakta, devlet okullarında ise okul idaresi müzik dersine yönelik eksikliklerin tamamlanması yönünde etkili davranmamaktadır. Her iki okul türünde de müzik derslerinin bir saat olduğu görülürken, özel okullarda yapılan ders dışı müzik etkinlikleri ile öğrenciler müzik dersi noktasında daha başarılı olmaktadır. Sınıf mevcudunun özel okullarda daha az olmasından dolayı müzik öğretmenleri yetenekli öğrenciye daha çabuk ulaşmaktadır (Üzümlü, 2019; Yılmaz, 2019).

Müzik dersi noktasında yaşanan bu farklılıklara rağmen Çakılı (2020), devlet ve özel okullarda okul kültürünün insancıl olma özelliği bakımından farkların olduğunu ifade etmiş, devlet okullarında okulu ilgilendiren kararların yönetici, öğretmen ve öğrenci iletişimi içerisinde alındığını, özel okulların ise üst kurulun etkisinde kararlar aldığını belirtmiştir. Bu bağlamda devlet okullarında görev yapan öğretmenler kendilerini okulun bir parçası olarak görürken, özel okullardaki öğretmenlerin emir komuta zincirinin bir parçası olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda devlet okullarında iş birliğinin sağlanması adına pozitif bir ortam oluşturulmakta, özel okullarda ise işin hızlı ve kolay yapılması adına görevlendirmeler yapılmaktadır.

Bu noktada devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinde çeşitli duyuşsal yönlerden farklılıklar oluşabileceği düşünülebilir. İş doyumunun meslek sürecinde geliştiği, tutumun ise meslektan önce bireyin kazandığı ve bu iki kavramında çeşitli nedenlerle değişkenlik gösterdiği ve buna ek olarak devlet ve özel okullardaki müzik eğitiminin çeşitli yönlerden farklılıklar gösterdiği düşünüldüğünde bu kurumlarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve tutum düzeylerinin de çeşitli yönlerden farklılık gösterebileceği düşünülmektedir.

Anlatılan problem durumu ışığında araştırmanın problem cümlesi “Müzik öğretmenlerinin iş doyum ve tutum düzeyleri devlet ve özel okul bağlamında farklılaşmakta mıdır?” olarak belirlenmiş ve aşağıda yer alan alt problemlere yanıtlar aranmıştır:

1. Devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumları ne düzeydedir?
2. Devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeyleri
 - 2.1. Okul türüne
 - 2.2. Cinsiyete
 - 2.3. Yaşa
 - 2.4. Kıdeme
 - 2.5. Öğrenim durumuna
 - 2.6. Mezun olunan lisans programına
 - 2.7. Görev yapılan kademeye göre farklılaşmakta mıdır?
3. Devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişki ne düzeydedir?

Müzik eğitimi sürecinin önemli öğelerinden biri olarak görülen müzik öğretmenin, hem mesleğine hem de branşına yönelik olumlu duyuşsal özellikler geliştirmesi, müzik öğretmenin nitelikleri arasında gösterilmektedir. Müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeyleri ve mesleğe yönelik tutumları birçok araştırmaya konu olmuştur. İş doyumuna yönelik olarak İnandık (2010), Kabakçı ve Güdek (2020) ile Öztürk (2021), müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerini demografik değişkenlere göre incelemişlerdir. Karabulut (2019) ile Oktay'ın (2019), müzik

öğretmenlerinin iş doyum ile tükenmişlik düzeylerini ve iş doyum ile tükenmişlik arasındaki ilişkiyi inceledikleri, Talışık'ın (2016) ise müzik öğretmenlerinin yeterlilik algıları, iş doyumunu ve tükenmişlik düzeylerini ele aldığı görülmüştür. Dursun'un (2015), müzik öğretmenlerinin iş doyum ve yaşam doyum arasındaki ilişkiyi, Atayeter'in (2019) ise müzik performans kaygıları ile iş doyum arasındaki ilişkiyi incelediği tespit etmiştir. İpek'in (2018), müzik öğretmenlerinin sosyal sermaye algıları ile iş doyum düzeyleri üzerine bir çalışma yaptığı, Aras'ın (2012) ise ilköğretim müzik öğretmenlerinin mobbing yaşama düzeylerini, örgütsel bağlılıklarını ve iş doyum düzeylerini incelediği belirlenmiştir.

Müzik öğretmenlerine yönelik olarak tutum düzeylerinin tespitine dair araştırmaların genellikle müzik öğretmeni adayları üzerine yoğunlaştığı, sadece Küçük'ün (2012) hâlihazırda müzik öğretmenleri üzerine çalıştığı görülmüştür.

İş doyumuna yönelik yapılan araştırmaların genellikle başka bir duyuşsal değişkenle ele alındığı, devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve tutum düzeylerinin kişisel değişkenlere göre ayrı ayrı incelenmediği görülürken, görev başındaki müzik öğretmenlerinin tutum düzeylerine yönelik çalışmanın en son 2012 yılında yapıldığı belirlenmiştir.

Bu bağlamda araştırmada, müzik öğretmenlerinin iş doyumunu ve mesleğe yönelik tutum düzeyleri devlet okulu ve özel okul bağlamında karşılaştırmalı olarak kişisel değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu yönüyle araştırmanın, yapılaş yöntemi itibarıyla alan yazındaki diğer araştırmalardan kısmen de olsa farklılaştığı, konuya farklı bir bakış açısıyla bakılması anlamında önem taşıdığı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma, toplanan verilerin türü, çözümlenmesi ve analiz edilmesi noktasında nicel bir araştırma olup, mevcut bir durumun tanımlanması noktasında betimsel bir araştırmadır. Bireylerin bir durum karşısında özelliklerinin belirlenmesi, yönünden ise tarama modeline dayalıdır. Buna göre araştırmanın betimsel tarama modeline dayandığı görülmektedir. Büyüköztürk ve diğerlerine (2015) göre betimsel araştırmalar, bir durumu tam ve dikkatli şekilde gösteren araştırmalarken, tarama araştırmaları, bir konuya, olaya ilişkini katılımcıların beceri, yetenek, tutum gibi özelliklerinin belirlendiği araştırmalardır.

Araştırmada, müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeyleri ile müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişkinin yönü ve düzeyi belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırma, betimsel tarama yöntemi yanında korelasyonel özelliklere sahiptir. Büyüköztürk ve diğerleri (2015) korelasyonel araştırmaları, herhangi bir müdahalede bulunulmadan, iki değişken arasındaki ilişkinin yönü (pozitif-negatif) ve düzeyinin incelendiği araştırmalar olarak tanımlamıştır.

Örneklem

Araştırmanın örneklem grubu oluşturulurken, örneklemin evreni yansıtabilmesi amacıyla tabakalı örneklem yöntemine göre oluşturulmuştur. Bu nedenle araştırma için kullanılacak olan anket ve ölçeklerin gönderilmesi amacıyla iller belirlenmiş, örnekleme alınacak iller belirlenirken Acar ve diğerleri (2019) tarafından Kalkınma Bakanlığınca yayınlanan İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi Araştırması (SEGE – 2017) temel alınmıştır. Bu bağlamda, her coğrafi bölgeden gelişmiş (1. düzey), gelişmekte olan (2. düzey) ve az gelişmiş (3. düzey) birer il belirlenmiş, her bölgeden üçer il olmak üzere toplam 21 il örneklem grubuna alınmıştır. Araştırmanın örnekleme alınan iller Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1
Örnekleme Alınan İller

	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu	Ege Bölgesi	Güneydoğu Anadolu	İç Anadolu	Karadeniz Bölgesi	Marmara Bölgesi
1. Düzey	Antalya	Elazığ	İzmir	Gaziantep	Ankara	Karabük	İstanbul
2. Düzey	Adana	Van	Kütahya	Diyarbakır	Kırıkkale	Bartın	Tekirdağ
3. Düzey	K.Maraş	Ağrı	Aydın	Şırnak	Yozgat	Gümüşhane	Balıkesir

Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004), %95'lik güven aralığı dâhilinde 10.000 kişilik bir evreni 370 kişinin temsil edebileceğini, 50.000 kişilik bir evreni 381 kişinin temsil edebileceğini ifade etmiş, evrendeki kişi sayısının 1 milyon kişiyi geçmesi durumunda ise 384 kişilik örneklemin bunu temsil edebileceğini belirtmiştir. Tabaklı örnekleme göre Türkiye'de 11.362 müzik öğretmeninin bulunduğu, bunu 372 müzik öğretmeninin temsil edebileceği düşünülse de, araştırmadan verimli sonuçlar elde edebilmek amacıyla bu sayı 400'e yuvarlanmış, eksik yanıt gelebileceği ve herkesin çalışmaya katılmak istemeyeceği düşünüldüğü için 800 müzik öğretmenine ulaşılmaya karar verilmiştir. Bu bağlamda MEB'den gerekli izinler alındıktan sonra sosyal medya, mesaj grupları veya ilgili okulları telefonla veya mail üzerinden ulaşmak suretiyle 606'sı devlet okullarında 213'ü özel okullarda görevli toplam 819 müzik öğretmenine ulaşılmıştır (Tablo 2).

Tablo 2
Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri

	Devlet Okulu		Özel Okul		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet						
Kadın	379	62,5	145	68,1	524	64
Erkek	227	37,5	68	31,9	295	36
Görev Yapılan Okul Türü						
Ortaokul	327	54	63	29,6	390	47,6
Lise	265	43,7	11	5,2	267	33,7
Her İki Kademe	14	2,3	139	65,3	153	18,7
Öğrenim Durumu						
Lisans	529	87,3	165	77,5	694	84,7
Yüksek Lisans	75	12,4	46	21,6	121	14,8
Doktora	2	0,3	2	0,9	4	0,5
Mezun Olunan Lisans Programı						
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	463	76,4	145	68,1	608	74,2
Türk Müziği D. Konservatuvarı	66	10,9	28	13,1	94	11,5
Güzel Sanatlar Fakültesi	38	6,3	20	9,4	58	7,1
Batı Müziği D. Konservatuvarı	20	3,3	19	8,9	39	4,8
TMDK Halk Oyunları Böl.	17	2,8	1	0,5	18	2,2
Sınıf Öğretmenliği	2	0,3	-	-	2	0,2

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin %64'ünün (f= 524) kadın olduğu, %47,6'sının (f= 390) ortaokul kademesinde görev yaptığı, %84,7'sinin (f= 694) ortaokul kademesinde görev yaptığı ve %74,2'sinin (f= 608) müzik eğitimi anabilim dalı mezunu olduğu görülmüştür.

Veri toplama araçları

Verilerin toplanması amacıyla kişisel bilgi formu, Minnesota İş Doyum Ölçeği (MİDÖ) ve Müzik Öğretmenliği Mesleği Tutum Ölçeği (MÖMTÖ) kullanılmıştır.

Kişisel bilgi formu

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kişisel bilgilerinin toplandığı bu formda cinsiyet, kıdem, görev yaptıkları okul ve kurum türü, öğrenim durumları ve mezun oldukları lisans programına yönelik sorular yer almaktadır.

Minnesota iş doyum ölçeği

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerini belirlemek için MİDÖ kullanılmıştır. MİDÖ, Weiss ve diğerleri (1967) tarafından geliştirilmiş ve Baycan (1985) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçek, içsel doyum ve dışsal doyum olmak üzere iki boyuttan ve 12'si içsel doyum, 8'i dışsal doyum toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Beşli Likert tipi ölçek, "hiç memnun değilim" (1 puan) ve "çok memnunum" (5 puan) arasında değerlendirilmektedir. İçsel doyuma yönelik maddeler, başarı, tanınma, takdir görme, terfi gibi işin içsel niteliğine yönelik parametrelerden oluşurken, dışsal doyuma yönelik maddeler, yönetim ve denetim şekli, çalışma arkadaşları, ücret, çalışma koşulları, ast – üst ilişkileri gibi işin çevresine ait öğelerden oluşmaktadır. Özgün ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,77 olarak belirlenmiştir. (Weiss vd., 1967). MİDÖ'nün bu çalışma kapsamında belirlenen Cronbach alfa katsayısı ise 0,90 olarak hesaplanmıştır.

Müzik öğretmenliği mesleği tutum ölçeği

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumlarını belirlemek için MÖMTÖ (Köksal, 2022) kullanılmıştır. Ölçek, meslek gelişimi ve ilgi, mesleğe verilen önem ve mesleğe bağlılık olmak üzere toplam üç faktörlü bir yapıya sahiptir. Toplam 17 maddeden oluşan ölçeğin, meslek gelişimi ve ilgi ile mesleğe verilen önem faktörleri yedişer madde, mesleğe bağlılık faktörü ise üç madde içermektedir. Beşli Likert tipi ölçeğin yanıtları "hiçbir zaman", "bazen", "genellikle", "çoğu zaman" ve "her zaman" şeklindedir.

Yapı geçerliği çalışmaları kapsamında MÖMTÖ'nün faktör yükü değerlerinin "mesleğe verilen önem" için 0,761 ile 0,641 arasında olduğu, "meslek gelişimi ve ilgi" için faktör yükü değerlerinin 0,830 ile 0,491 arasında olduğu ve "mesleğe bağlılık" için faktör yükü değerlerinin 0,795 ile 0,771 arasında olduğu görülmüştür. Ölçeğin güvenirlik analizleri sonucunda ise Cronbach alfa katsayıları sırasıyla, mesleğe verilen önem faktörü için 0,858, meslek gelişimi ve ilgi faktörü için 0,877 ve mesleğe bağlılık faktörü için 0,705 olarak belirlenmiştir (Köksal, 2022).

İşlem

İlk aşamada İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan 25.03.2021 tarihli ve 2021/7-9 karar sayılı etik kurul izni alınmıştır. Ardından, belirlenen ölçme araçlarının, müzik öğretmenlerine uygulanması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığından 29.09.2021 tarihli ve E-49614598-605.01-3385551 sayılı araştırma izni alınarak uygulama süreci başlatılmıştır. Araştırmaya yönelik verilerin toplanması Ekim 2021 – Nisan 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş ve sürecin sonunda hem devlet hem de özel okullarda görev alan 850 müzik öğretmenine ulaşılmıştır. Elde edilen veriler, Microsoft Excel programı yardımıyla kontrol edilmiş, verilen yanıtlar arasında eksik ya da çelişkili olanlar değerlendirme dışı bırakılmıştır. Bu noktada, nihai olarak 819 müzik öğretmenin yanıtları değerlendirilmeye alınmıştır.

Verilerin analizi

Araştırmada elde edilen veriler analiz edilirken ilk etapta müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeyleri okul türüne göre (devlet – özel) ayrı ayrı incelenmiş, tablo ve grafik üzerinden karşılaştırılmıştır.

MİDÖ, içsel doyuma yönelik 12, dışsal doyuma yönelik 8 madde olmak üzere toplamda 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınacak en yüksek puan içsel doyum için 60, dışsal doyum için 40 genel doyum ise 100 puandır. MÖMTÖ ise 7'si Mesleki gelişim ve ilgi, 7'si mesleğe verilen önem ve 3'ü mesleğe bağlılık olmak üzere 17 sorudan oluşmaktadır. Ölçeğin mesleki gelişim ve ilgi alt boyutu için ve mesleğe verilen önem alt boyutu için alınabilecek en yüksek puan 35 puan iken mesleğe bağlılık alt boyutu için alınabilecek en yüksek puan 15 puan, genel tutumun düzeyi puanlanırken alınabilecek en yüksek puan 85 puandır.

Her iki ölçeğin de her bir maddesi en yüksek 5 en düşük 1 olarak puanlanmaktadır. Boyutlardan ve ölçeğin kendisinden elde edilecek toplam puanın madde sayısına bölünmesiyle elde edilen 1 ile 5 arasındaki sayı bireylerin ilgili boyuttaki iş doyum ve tutum düzeyini göstermektedir. Elde edilen ortalamalar Tablo 3'te yer alan değerlendirme aralığına göre betimlenmiştir.

Tablo 3

Ölçeklerin Değerlendirilme Aralığı

İfadeler		Puan Aralığı
MİDÖ	MÖMTÖ	
Hiç Memnun Değilim	Çok Düşük	1,00 – 1,79
Memnun Değilim	Düşük	1,80 – 2,59
Kararsızım	Orta	2,60 – 3,39
Memnunum	Yüksek	3,40 – 4,19
Çok Memnunum	Çok Yüksek	4,20 – 5,00

Devlet ve özel okullardan görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve tutum düzeylerinin kişisel değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için iki yönlü varyans analizi (two way ANOVA) yapılmış, bu şekilde okul türü (devlet – özel) değişkeni sabit kalmak koşuluyla diğer kişisel değişkenlerle etkileşim sonucu oluşan farklılaşma tespit edilmiştir. Sadece araştırmamızın 2.1 numaralı alt problemine yönelik bulguların elde edilmesi için *t*-testi yapılmıştır. Bunun dışında araştırmada, müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Pearson korelasyon analizi yapılmış, iş doyum ve mesleğe yönelik tutum arasındaki ilişkinin yönü ve düzeyi tespit edilmiştir. Elde edilen ilişkinin düzeyinin yorumlanması için Tablo 4'te yer alan korelasyon katsayı değerleri temel alınmıştır.

Tablo 4

Korelasyon Katsayı Değerleri

r	İlişki
0,00 – 0,25	Çok Zayıf
0,26 – 0,49	Zayıf
0,50 – 0,69	Orta
0,70 – 0,89	Yüksek
0,90 – 1,00	Çok Yüksek

Bulgular

Bu bölümde devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerine ait bulgular ve okul türü – bağımsız değişken etkileşiminin iş doyum ve tutum düzeyleri üzerinde nasıl farklılaşma yarattığına yönelik yapılan analizlere ait bulgular alt problemlere göre sırasıyla aktarılmıştır.

Devlet-özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerine yönelik bulgular

“Devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumları ne düzeydedir?” alt problemine yönelik bulgular tablo ve grafiklerle yorumlanmıştır. Tablo 5’te müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeyleri gösterilmektedir.

Tablo 5

Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeyleri

S.N	Maddeler	Devlet Okulları (N=606)		Özel Okullar (N=213)	
		\bar{x}	Ss	\bar{x}	Ss
1.	Beni her zaman meşgul etmesi bakımından	3,81	0,945	3,65	1,005
2.	Bağımsız çalışma imkanı olması bakımından	3,88	0,941	3,63	0,998
3.	Ara sıra değişik şeyler yapabilme bakımından	3,76	0,986	3,87	0,908
4.	Toplumda “saygın kişi” olma bakımından	3,92	1,138	3,69	0,934
5.	Yöneticinin emrindeki kişileri iyi yönetmesi...	4,09	0,813	3,85	0,855
6.	Yöneticinin karar verme yeteneği bakımından	4,32	0,998	2,26	1,227
7.	Vicdani sorumluluk taşıma şansını vermesi...	4,07	0,858	3,67	0,928
8.	Bana garanti bir gelecek sağlaması yönünden	3,97	0,901	3,82	0,944
9.	Başkaları için bir şeyler yapabildiğimi hissetmem...	4,11	0,853	4,07	0,835
10.	Kişileri yönlendirmek için fırsat vermesi yönünden	3,82	0,952	3,40	1,044
11.	Kendi yeteneklerimle bir şeyler yapabilme şansı...	3,54	1,080	2,73	1,094
12.	İşimle ilgili alınan kararların uygulanması yönünden	3,92	0,907	3,61	0,853
İçsel Doyum		3,93	0,617	3,52	0,709
13.	Yaptığım iş karşılığında aldığım ücret yönünden	3,80	0,958	3,01	0,988
14.	Terfi imkanı olması yönünden	3,23	1,062	3,00	0,981
15.	Kendi fikir – kanaatlerimi rahatça kullanmaya imkan...	3,39	1,012	3,02	0,970
16.	Çalışma şartları yönünden	1,91	1,056	1,70	1,140
17.	Çalışma arkadaşlarının birbirleriyle anlaşmaları...	2,39	1,253	1,70	1,085
18.	Yaptığım iş karşılığı aldığım ücret yönünden	3,80	0,958	3,57	0,961
19.	Yaptığım iş karşılığı duyduğum başarı hissi yönünden	3,56	1,100	3,30	0,969
20.	Mesleğimi yaparken kendi yöntemlerimi kullanma...	4,26	0,917	4,29	0,895
Dışsal Doyum		3,25	0,711	2,95	0,731
Genel Doyum		3,66	0,596	3,29	0,670

Devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin MİDÖ’ye vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde, içsel doyum için puan aralığının 3,54 ile 4,32 arasında olduğu, en düşük puanın “kendi yeteneklerimle bir şeyler yapabilme şansı vermesi yönünden...” maddesine ait olduğu, en yüksek puanın ise “yöneticimin karar verme yeteneği bakımından...” maddesine ait olduğu gözlemlenmiştir. Dışsal doyum için puan aralığının 1,91 ile 4,26 aralığında olduğu, en düşük puanın “çalışma şartları yönünden...” maddesine ait olduğu görülürken en yüksek puan ortalamasının “mesleğimi yaparken kendi yöntemlerimi kullanma şansı vermesi yönünden...” maddesine ait olduğu görülmüştür. Devlet okullarında görevli müzik öğretmenleri için genel doyum puan aralığının 1,91 ile 4,32 arasında olduğu belirlenmiştir.

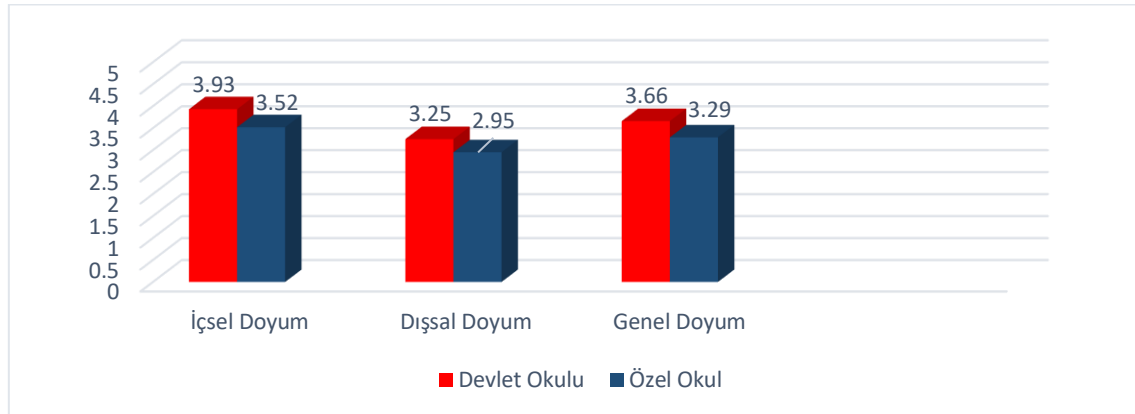
Özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin MİDÖ’ye vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde, içsel doyum için puan aralığının 2,26 ile 4,07 arasında olduğu, en düşük puanın “yöneticinin karar verme yeteneği bakımından...” maddesine ait olduğu, en yüksek puanın ise “başkaları için bir şeyler yapabildiğimi hissetmem yönünden...” maddesine ait olduğu görülmüştür. Dışsal doyum için puan aralığının 1,70 ile 4,29 arasında olduğu, en düşük puanın “çalışma şartları yönünden...” ve “çalışma arkadaşlarının birbirleriyle anlaşmaları yönünden...”

maddelerine ait olduğu görülürken en yüksek puan ortalamasının “mesleğimi yaparken kendi yöntemlerimi kullanma şansı vermesi yönünden...” maddesine ait olduğu gözlemlenmiştir. Özel okullarda görevli müzik öğretmenleri için genel doyum puan aralığının 1,70 ile 4,29 arasında olduğu belirlenmiştir.

Devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel doyum puan ortalamaları 3,93, dışsal doyum puan ortalamaları 3,25 ve genel doyum puan ortalamaları ise 3,66 olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda, devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel doyum parametreleri olan başarı, tanınma, takdir, sorumluluk alma, yükselme ve gelecek garantisi noktasında “memnun” düzeyde, dışsal doyum parametreleri olan işletme politikası, yönetim, terfi, ücret, çalışma arkadaşları ve ast – üst ilişkileri noktasında “kararsız” düzeyde, genel doyum noktasında ise “memnun” düzeyde olduğu görülmüştür.

Özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel doyum puan ortalamaları 3,52, dışsal doyum puan ortalamaları 2,95 ve genel doyum puan ortalamaları ise 3,29 olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda, özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel doyum parametreleri olan başarı, tanınma, takdir, sorumluluk alma, yükselme ve gelecek garantisi noktasında “memnun” düzeyde, dışsal doyum parametreleri olan işletme politikası, yönetim, terfi, ücret, çalışma arkadaşları ve ast – üst ilişkileri noktasında “kararsız” düzeyde, genel doyum noktasında ise “kararsız” düzeyde olduğu görülmüştür.

Şekil 1 incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel, dışsal ve genel doyum düzeylerinin özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel, dışsal ve genel doyum düzeylerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 1. Müzik öğretmenlerinin içsel, dışsal ve genel doyum düzeyleri.

Tablo 6’da müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum düzeyleri gösterilmiştir. Devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin MÖMTÖ’ye verdikleri yanıtlar incelendiğinde, meslek gelişimi ve ilgi puan aralığının 3,21 ile 4,24 aralığında olduğu, en düşük puanın “müzik öğretmenliğine yönelik lisansüstü çalışmalar yapmaya istekliyim” maddesine ait olduğu, en yüksek puanın “müzik derslerinde, şarkı öğretimi esnasında öğrencilere herhangi bir çalgıyla eşlik etmekten mutluluk duyuyorum” maddesine ait olduğu görülmüştür. Mesleğe bağlılık boyutundaki maddeler olumsuz olduğu için ters hesaplanmıştır. Mesleğe bağlılık boyutunun puan aralığının 1,19 ile 2,64 aralığında olduğu, en düşük puanın “müzik öğretmenliğinin, öğretmenlik branşları arasındaki en sıkıcı branş olduğunu düşünüyorum” maddesine ait olduğu görülürken, en yüksek ortalamasının “okul içerisinde müzik derslerine girmek dışındaki faaliyetler ve etkinlikler gereksiz yere beni yoruyor” maddesine ait olduğu gözlemlenmiştir. Mesleğe verilen önem alt boyutunun puan aralığının 2,64 ile 4,06 aralığında

Müzik Öğretmenlerinin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeylerinin Devlet ve Özel Okul Bağlamında İncelenmesi

olduğu, en düşük puanın “velilerin branşıma gereken önemi göstermemesi beni üzer” maddesine ait olduğu görülürken, en yüksek puan ortalamasının “müzik öğretmeni olmak bana mutluluk veriyor” maddesine ait olduğu görülmüştür. MÖMTÖ’nün geneline bakıldığında ise puan aralığının 1,39 ile 4,24 puan arasında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6

Müzik Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyleri

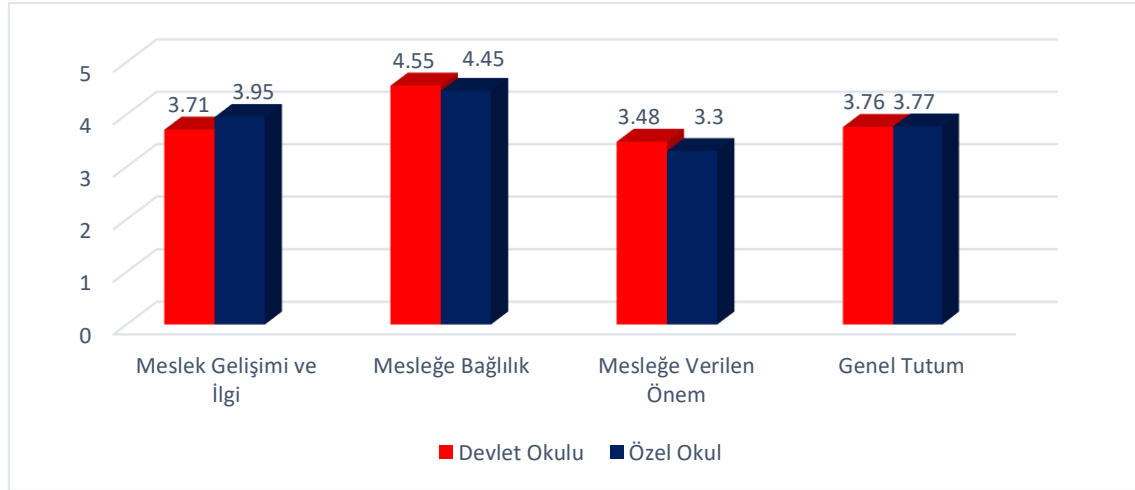
S.N	Maddeler	Devlet Okulları (N=606)		Özel Okullar (N=213)	
		\bar{x}	Ss.	\bar{x}	Ss.
1.	Müzik öğretmenliğinde mesleki gelişim amaçlı yapılan...	3,79	0,958	4,01	0,876
2.	Müzik öğretmenliğiyle ilgili tüm çalışmalar ilgimi...	3,75	1,059	3,86	1,048
3.	Boş zamanlarımda müzik öğretmenliğiyle ilgili...	3,70	1,087	3,87	1,025
4.	Müzik öğretmenliğine yönelik lisansüstü...	3,21	1,435	4,00	1,209
5.	Müzik öğretmenliğine yönelik hizmet içi eğitim...	3,37	1,177	3,58	1,157
6.	Müzik eğitiminde, şarkı öğretimi esnasında...	4,24	0,877	4,40	0,844
7.	Müzik eğitiminin her boyutunda kendimi...	3,92	0,986	3,93	0,957
Mesleki Gelişim ve İlgi		3,71	0,820	3,95	0,739
8	Müzik öğretmenliğinin, öğretmenlik branşları arasındaki en sıkıcı branş olduğunu düşünüyorum.	4,69	0,762	4,63	0,838
9	Beni müzik öğretmenliğine bağlayacak herhangi bir neden bulamıyorum.	4,42	0,975	4,23	1,123
10	Okul içerisinde müzik derslerine girmek dışındaki faaliyetler ve etkinlikler beni gereksiz yere yoruyor.	4,54	1,458	4,48	0,939
Mesleğe Bağlılık		4,55	0,657	4,45	0,796
11	Öğrencilerimin, müzik dersini önemsemesi...	3,23	1,333	3,04	1,315
12	Müzik öğretmenliğinden aldığım manevi doyumun...	3,33	1,171	3,21	1,081
13	Velilerin branşıma gereken önemi göstermemesi...	2,64	1,658	2,27	1,473
14	Yaşam tarzımın müzik öğretmenliği mesleğine..	3,86	1,087	3,66	1,049
15	Müzik öğretmeni olmak bana mutluluk veriyor.	4,06	0,969	3,83	0,988
16	Yeniden dünyaya gelsem tekrar müzik öğretmeni...	3,50	1,176	3,47	1,010
17	Maddi olarak diğer branşlara göre az kazansam da...	3,74	1,766	3,60	1,002
Mesleğe Verilen Önem		3,48	0,887	3,30	0,864
Genel Tutum		3,76	0,650	3,77	0,611

Devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimi ve ilgi puan ortalamaları 3,71 olarak, mesleğe bağlılık puan ortalamaları 4,55 olarak, mesleğe verilen önem puan ortalamaları 3,48 olarak ve genel tutum puan ortalamaları 3,76 olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimi ve ilgi, mesleğe verilen önem düzeyleri ile genel tutum düzeylerinin yüksek düzeyde, mesleğe bağlılık düzeylerinin ise çok yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

Özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimi ve ilgi puan ortalamaları 3,95 olarak, mesleğe bağlılık puan ortalamaları 4,45 olarak, mesleğe verilen önem puan ortalamaları 3,30 olarak ve genel tutum puan ortalamaları ise 3,77 olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin mesleğe verilen önem düzeylerinin yüksek düzeyde, mesleğe bağlılık düzeylerinin çok yüksek düzeyde, mesleğe verilen önem düzeylerinin orta düzeyde, genel tutum düzeylerinin ise yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Şekil 2’de de görüldüğü üzere hem devlet hem de özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimi ve ilgi boyutuna yönelik tutumlarının yüksek düzeyde, mesleğe

bağlılık düzeylerinin ise çok yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Mesleğe verilen önem boyutuna yönelik olarak devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin yüksek düzeyde tutuma sahip oldukları tespit edilirken özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin orta düzeyde tutuma sahip oldukları tespit edilmiştir. Hem devlet hem de özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliğine yönelik genel tutumlarının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Şekil 2. Müzik öğretmenlerinin meslek gelişimi ve ilgi, mesleğe bağlılık, mesleğe verilen önem ve genel tutum düzeyleri.

Devlet-özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeyleri görev yapılan okul türüne göre farklılaşmaya yönelik bulgular

Müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin görev yapılan okul türüne göre farklılaşma durumunu tespit etmek için t-testi yapılmıştır. Yapılan t-testine yönelik sonuçlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7

Müzik Öğretmenlerinin Okul Türüne Göre İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeylerindeki Farklılaşmaya Yönelik t-testi Sonuçları

	Okul Türü	N	\bar{x}	Ss	t	p
İçsel Doyum	Devlet	606	3,93	0,617	8,064	0,000
	Özel	213	3,52	0,709		
Dışsal Doyum	Devlet	606	3,25	0,711	5,299	0,000
	Özel	213	2,95	0,731		
Genel Doyum	Devlet	606	3,66	0,596	7,507	0,000
	Özel	213	3,29	0,670		
Mes. Gelişim ve İlgisi	Devlet	606	3,71	0,820	-3,728	0,000
	Özel	213	3,95	0,739		
Mesleğe Bağlılık	Devlet	606	4,95	0,657	1,834	0,067
	Özel	213	4,45	0,769		
Mesleğe Ver. Önem	Devlet	606	3,48	0,887	2,644	0,008
	Özel	213	3,30	0,864		
Genel Tutum	Devlet	606	3,76	0,674	0,71	0,941
	Özel	213	3,77	0,611		

İçsel doyum ($t= 8,064$ $p<0,05$), dışsal doyum ($t= 5,299$ $p<0,05$) ve genel doyum ($t= 7,507$ $p<0,05$) düzeylerinin okul türüne göre farklılaştığı görülmüştür. Grup ortalamalarına bakıldığında bu farklılaşmanın devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin lehine olduğu tespit edilmiştir.

Meslek gelişimi ve ilgi ($t= -3,728$ $p<0,05$), mesleğe verilen önem ($t= 2,644$ $p<0,05$) düzeylerinin okul türüne göre farklılaştığı görülürken, mesleğe bağlılık ($t= 1,834$ $p>0,05$) ve genel tutum ($t=0,71$ $p>0,05$) düzeylerinin okul türüne göre farklılaşmadığı görülmüştür. Farklılaşma olduğu görülen boyutlardaki grupların ortalamalarına bakıldığında, meslek gelişimi ve ilgi boyutunun özel okullarda görev yapan müzik öğretmenleri lehine, mesleğe verilen önem boyutunun devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre iş doyum noktasında devlet okullarında görevli müzik öğretmenlerinin özel okullarda görevli müzik öğretmenlerine nazaran daha yüksek doyum yaşadığı görülmüştür. Mesleğe yönelik tutum noktasında mesleğe bağlılık ve genel tutum düzeylerinde hemen hemen aynı düzeyde tutuma sahip oldukları görülürken, meslek gelişimi ve ilgi noktasında özel okullarda, mesleğe verilen önem noktasında devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin daha yüksek tutuma sahip oldukları tespit edilmiştir.

Devlet-özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin okul türü ve cinsiyet etkileşimine göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek için iki yönlü varyans analizi yapılmış ve sonuçları Tablo 8 ve Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 8

Okul Türü ve Cinsiyet Etkileşiminin İş Doyumu Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul Türü	İçsel Doyum	22,468	1	22,468	54,295	0,000
	Dışsal Doyum	11,248	1	11,248	21,887	0,000
	Genel Doyum	17,519	1	17,519	46,023	0,000
Cinsiyet	İçsel Doyum	0,028	1	0,028	0,067	0,796
	Dışsal Doyum	0,136	1	0,136	0,264	0,607
	Genel Doyum	0,061	1	0,061	0,160	0,689
Okul Türü * Cinsiyet	İçsel Doyum	0,177	1	0,177	0,427	0,514
	Dışsal Doyum	0,422	1	0,422	0,820	0,365
	Genel Doyum	0,262	1	0,262	0,689	0,407
Hata	İçsel Doyum	337,262	815	0,414		
	Dışsal Doyum	418,854	815	0,514		
	Genel Doyum	310,243	815	0,381		
Toplam	İçsel Doyum	12381,167	819			
	Dışsal Doyum	8705,125	819			
	Genel Doyum	10766,925	819			

* $p<0,05$

Tablo 8 incelendiğinde, okul türü – cinsiyet etkileşimine göre içsel doyum ($F_{(1-815)}= 0,427$, $p>0,05$), dışsal doyum ($F_{(1-815)}= 0,820$, $p>0,05$) ve genel doyum ($F_{(1-815)}= 0,689$, $p>0,05$) düzeylerinde farklılaşma olmadığı görülmüştür.

Tablo 9

Okul Türü ve Cinsiyet Etkileşiminin Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul Türü	Mes. Gelişim ve İlgi	5,017	1	5,017	7,863	0,005
	Mes. Bağlılık	2,041	1	2,041	4,334	0,038
	Mes. Verilen Önem	5,451	1	5,451	7,022	0,008
	Genel Tutum	0,085	1	0,085	0,196	0,658
Cinsiyet	Mes. Gelişim ve İlgi	0,105	1	0,105	0,165	0,685
	Mes. Bağlılık	2,768	1	2,768	5,878	0,016
	Mes. Verilen Önem	0,662	1	0,662	0,852	0,356
	Genel Tutum	0,008	1	0,008	0,020	0,889
Okul Türü * Cinsiyet	Mes. Gelişim ve İlgi	3,246	1	3,246	5,087	0,024
	Mes. Bağlılık	0,236	1	0,236	0,501	0,479
	Mes. Verilen Önem	0,369	1	0,369	0,475	0,491
	Genel Tutum	1,161	1	1,161	2,681	0,102
Hata	Mes. Gelişim ve İlgi	519,999	815	0,638		
	Mes. Bağlılık	383,854	815	0,471		
	Mes. Verilen Önem	632,645	815	0,776		
	Genel Tutum	353,010	815	0,433		
Toplam	Mes. Gelişim ve İlgi	12225,388	819			
	Mes. Bağlılık	17170,222	819			
	Mes. Verilen Önem	10323,490	819			
	Genel Tutum	11998,052	819			

* $p < 0,05$

Tablo 9 incelendiğinde, okul türü – cinsiyet etkileşimine göre *mesleğe bağlılık* ($F_{(1-815)} = 0,501$, $p > 0,05$), *mesleğe verilen önem* ($F_{(1-815)} = 0,475$, $p > 0,05$) ve *genel tutum* ($F_{(1-815)} = 2,681$, $p > 0,05$) düzeylerinde farklılaşma olmadığı görülürken, *meslek gelişimi ve ilgi* düzeylerinin ($F_{(1-815)} = 5,087$, $p < 0,05$) farklılaştığı görülmüştür. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında yaşandığını belirlemek için Bonferroni analizi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10

Okul Türü ve Cinsiyet Etkileşiminin Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik Farklılaşma Tablosu Bonferroni Testi Sonuçları

Okul Türü	Kıdem	Okul Türü	Okul Türü	MD	SE	p	Fark	
* Cinsiyet	Mes. Gel. ve İlgi	Kadın (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	-342	0,08	0,00	1b>1a
		Erkek (2)			-037	0,11	0,00	2b>2a

Yapılan analiz sonuçlarına göre meslek gelişimi ve ilgi düzeyinin özel okullarda görev yapan kadın öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan erkek öğretmenlerin lehine farklılaştığı görülmüştür. Bu bulgudan yola çıkarak meslek gelişimi ve ilgi boyutunda özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin daha yüksek tutuma sahip olduğu düşünülmektedir.

Devlet-özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin yaşa göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin okul türü ve yaş etkileşimine göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek için iki yönlü varyans analizi yapılmış ve sonuçları Tablo 11 ve Tablo 12'de verilmiştir.

Müzik Öğretmenlerinin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeylerinin Devlet ve Özel Okul Bağlamında İncelenmesi

Tablo 11

Okul Türü ve Yaş Etkileşiminin İş Doyumu Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul Türü	İçsel Doyum	7,399	1	7,399	18,366	0,000
	Dışsal Doyum	2,748	1	2,748	5,524	0,019
	Genel Doyum	5,267	1	5,267	14,320	0,000
Yaş	İçsel Doyum	7,531	6	1,255	3,116	0,005
	Dışsal Doyum	12,737	6	2,123	4,268	0,000
	Genel Doyum	9,320	6	1,553	4,223	0,000
Okul Türü *	İçsel Doyum	6,017	5	1,203	2,987	0,011
Yaş	Dışsal Doyum	2,746	5	0,549	1,104	0,357
	Genel Doyum	4,467	5	0,893	2,429	0,034
Hata	İçsel Doyum	324,685	806	0,403		
	Dışsal Doyum	400,887	806	0,497		
	Genel Doyum	296,477	806	0,368		
Toplam	İçsel Doyum	12381,167	819			
	Dışsal Doyum	8705,125	819			
	Genel Doyum	10766,925	819			

*p<0,05

Tablo 11'e göre okul türü – yaş etkileşiminde, içsel doyum ($F_{(5-806)} = 2,987$, $p < 0,05$) ve genel doyum ($F_{(5-806)} = 2,429$, $p < 0,05$) düzeylerinde farklılaşma olduğu görülürken, dışsal doyum ($F_{(5-806)} = 2,987$, $p > 0,05$) düzeyinin farklılaşmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 12

Okul Türü ve Yaş Etkileşiminin Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul Türü	Mes. Gelişim ve İlgi	2,339	1	2,339	3,811	0,051
	Mes. Bağlılık	0,059	1	0,059	0,123	0,726
	Mes. Verilen Önem	3,042	1	3,042	4,105	0,043
	Genel Tutum	0,017	1	0,017	0,042	0,838
Yaş	Mes. Gelişim ve İlgi	9,614	6	1,602	2,611	0,016
	Mes. Bağlılık	2,509	6	0,418	0,879	0,510
	Mes. Verilen Önem	17,287	6	2,881	3,887	0,001
	Genel Tutum	7,249	6	1,208	2,917	0,008
Okul Türü *	Mes. Gelişim ve İlgi	9,772	5	1,954	3,185	0,007
Yaş	Mes. Bağlılık	1,329	5	0,266	0,559	0,732
	Mes. Verilen Önem	12,908	5	2,582	3,483	0,004
	Genel Tutum	7,495	5	1,499	3,620	0,003
Hata	Mes. Gelişim ve İlgi	494,640	806	0,614		
	Mes. Bağlılık	383,483	806	0,476		
	Mes. Verilen Önem	597,430	806	0,741		
	Genel Tutum	333,777	806	0,414		
Toplam	Mes. Gelişim ve İlgi	12225,388	819			
	Mes. Bağlılık	17170,222	819			
	Mes. Verilen Önem	10323,490	819			
	Genel Tutum	11998,052	819			

*p<0,05

Tablo 12 incelendiğinde ise okul türü – yaş etkileşimine göre meslek gelişimi ve ilgi ($F_{(5-806)}=3,185$, $p<0,05$), mesleğe verilen önem ($F_{(5-806)}=3,483$, $p<0,05$) ve genel tutum ($F_{(5-806)}=3,185$, $p<0,05$) düzeylerinde farklılaşma olduğu görülürken, mesleğe bağlılık ($F_{(5-806)}=0,559$, $p>0,05$) düzeyinin farklılaşmadığı görülmüştür. İş doyumunu ve tutum alt boyutlarında görülen farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Bonferroni analizi sonuçları Tablo 13’de gösterilmiştir.

Tablo 13

Okul Türü ve Yaş Etkileşiminin İş Doyumu ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik Farklılaşma Tablosu Bonferroni Testi Sonuçları

	Yaş	Okul Türü	Okul Türü	MD	SE	p	Fark
İçsel Doyum	22 – 24 (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	0,700*	0,240	0,004	
	25 – 29 (2)			0,542*	0,096	0,000	1a>1b
	30 – 34 (3)			0,108	0,117	0,356	2a>2b
	35 – 39 (4)			0,334*	0,158	0,035	3a>3b
	40 – 44 (5)			-0,013	0,172	0,938	
	45 – 49 (6)			0,241	0,252	0,339	
Genel Doyum	22 – 24 (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	0,615*	0,230	0,008	
	25 – 29 (2)			0,447*	0,092	0,000	1a>1b
	30 – 34 (3)			0,062	0,112	0,577	2a>2b
	35 – 39 (4)			0,254	0,151	0,093	
	40 – 44 (5)			-0,002	0,165	0,992	
	45 – 49 (6)			0,237	0,241	0,327	
Okul Türü * Yaş	22 – 24 (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	0,218	0,297	0,463	
	25 – 29 (2)			0,123	0,119	0,299	
	30 – 34 (3)			-0,421*	0,145	0,004	3b>3a
	35 – 39 (4)			-0,219	0,195	0,261	5b>5a
	40 – 44 (5)			-0,647*	0,213	,002*	
	45 – 49 (6)			-0,129	0,312	0,678	
Mesleğe Verilen Önem	22 – 24 (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	0,684*	0,326	0,036	
	25 – 29 (2)			0,613*	0,130	0,000	1a>1b
	30 – 34 (3)			-0,118	0,159	0,459	2a>2b
	35 – 39 (4)			0,136	0,214	0,525	
	40 – 44 (5)			-0,031	0,234	0,895	
	45 – 49 (6)			-0,058	0,342	0,865	
Genel Tutum	22 – 24 (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	0,336	0,244	0,168	
	25 – 29 (2)			0,328*	0,097	0,001	
	30 – 34 (3)			-0,206	0,119	0,084	2a>2b
	35 – 39 (4)			-0,052	0,160	0,747	
	40 – 44 (5)			-0,273	0,175	0,119	
	45 – 49 (6)			-0,042	0,256	0,871	

Tablo 13 incelendiğinde, içsel doyum düzeyinin devlet okullarında görev yapan 22-24, 25-29 ve 30-34 yaş aralıklarındaki müzik öğretmenlerinin, dışsal doyum düzeyinin ise yine devlet okullarında görev yapan 22-24 ve 25-29 yaş aralıklarındaki müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı görülmüştür.

Mesleğe yönelik tutum için meslek gelişimi ve ilgi düzeyinin özel okullarda görevli 30-34 ve 40-44 yaş aralıklarındaki müzik öğretmenlerinin, mesleğe verilen önem düzeyinin ise devlet okullarında görevli 22-24 ve 25-29 yaş aralıklarındaki müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı

Müzik Öğretmenlerinin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeylerinin Devlet ve Özel Okul Bağlamında İncelenmesi

görülmüştür. Genel tutum düzeyinin ise devlet okullarında görev yapan 22-24 yaş aralığındaki müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı tespit edilmiştir.

Devlet-özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin kıdeme göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin okul türü-kıdem etkileşimine göre farklılaşma durumunu tespit etmek için iki yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan iki yönlü varyans analizine yönelik sonuçlar Tablo 14 ve Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 14

Okul Türü ve Kıdem Etkileşiminin İş Doyumu Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul türü	İçsel Doyum	1,121	1	1,121	2,772	0,096
	Dışsal Doyum	,522	1	0,522	1,042	0,308
	Genel Doyum	,854	1	0,854	2,306	0,129
Kıdem	İçsel Doyum	4,438	5	0,888	2,195	0,053
	Dışsal Doyum	9,156	5	1,831	3,653	0,003
	Genel Doyum	5,878	5	1,176	3,173	0,008
Okul türü * Kıdem	İçsel Doyum	4,852	5	0,970	2,400	0,036
	Dışsal Doyum	2,022	5	0,404	0,807	0,545
	Genel Doyum	3,171	5	0,634	1,712	0,129
Hata	İçsel Doyum	326,256	807	0,404		
	Dışsal Doyum	404,513	807	0,501		
	Genel Doyum	299,007	807	0,371		
Toplam	İçsel Doyum	12381,167	819			
	Dışsal Doyum	8705,125	819			
	Genel Doyum	10766,925	819			

Tablo 15

Okul Türü ve Kıdem Etkileşiminin Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul Türü	Mes. Gelişim ve İlgi	2,342	1	2,342	3,735	0,054
	Mes. Bağlılık	0,007	1	0,007	0,016	0,900
	Mes. Verilen Önem	0,304	1	0,304	0,400	0,527
	Genel Tutum	0,175	1	0,175	0,413	0,521
Kıdem	Mes. Gelişim ve İlgi	1,617	5	0,323	0,516	0,765
	Mes. Bağlılık	2,172	5	0,434	0,915	0,470
	Mes. Verilen Önem	2,340	5	0,468	0,616	0,688
	Genel Tutum	0,966	5	0,193	0,455	0,810
Okul türü * Kıdem	Mes. Gelişim ve İlgi	7,279	5	1,456	2,322	0,042
	Mes. Bağlılık	1,098	5	0,220	0,463	0,804
	Mes. Verilen Önem	11,107	5	2,221	2,922	0,013
	Genel Tutum	5,716	5	1,143	2,694	0,020
Hata	Mes. Gelişim ve İlgi	505,985	807	0,627		
	Mes. Bağlılık	383,066	807	0,475		
	Mes. Verilen Önem	613,449	807	0,760		
	Genel Tutum	342,410	807	0,424		
Toplam	Mes. Gelişim ve İlgi	12225,388	819			
	Mes. Bağlılık	17170,222	819			
	Mes. Verilen Önem	10323,490	819			
	Genel Tutum	11998,052	819			

Tablo 14 incelendiğinde, okul türü - kıdem etkileşimine göre içsel doyum ($F_{(5-807)} = 2,400$, $p < 0,05$) düzeylerinin farklılaştığı görülürken, dışsal doyum ($F_{(5-807)} = 0,807$, $p > 0,05$) ve genel doyum ($F_{(5-807)} = 1,712$, $p > 0,05$) düzeylerinin farklılaşmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde ise okul türü - kıdem etkileşimine göre meslek gelişimi ve ilgi ($F_{(5-807)} = 2,322$, $p < 0,05$), mesleğe verilen önem ($F_{(5-807)} = 2,922$, $p < 0,05$) ve genel tutum ($F_{(5-807)} = 2,694$, $p < 0,05$) düzeylerinin farklılaştığı görülürken, mesleğe bağlılık düzeyinin ($F_{(5-807)} = 0,463$, $p > 0,05$) farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Hem iş doyum hem de mesleğe yönelik tutum düzeylerinde görülen farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Bonferroni analizi yapılmış ve Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16

Okul Türü ve Kıdem Etkileşiminin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik Farklılaşma Tablosu Two Way ANOVA Testi Sonuçları

	Ölçek	Kıdem	Okul Türü	Okul Türü	MD	SE	p	Fark
İçsel Doyum		1 – 4 (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	,593*	,095	,000*	1a>1b 2a>2b
		5 – 9 (2)			,217*	,101	,033*	
		10 – 14 (3)			,160	,146	,273	
		15 – 19 (4)			,149	,187	,425	
		20 – 24 (5)			,138	,255	,587	
Okul Türü *	Meslek Gelişimi ve İlgi	1 – 4 (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	-,012	,647	,985	2b>2a 4b>4a
		5 – 9 (2)			-,298*	,126	,019*	
		10 – 14 (3)			-,194	,182	,287	
		15 – 19 (4)			-,775*	,233	,001*	
		20 – 24 (5)			-,156	,317	,624	
Kıdem	Mesleğe Verilen Önem	1 – 4 (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	-,439	,806	,586	2a>2b
		5 – 9 (2)			,562*	,131	,000*	
		10 – 14 (3)			,126	,139	,366	
		15 – 19 (4)			,329	,201	,102	
		20 – 24 (5)			-,403	,257	,116	
Genel Tutum		1 – 4 (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	-,176	,350	,615	3a>3b
		5 – 9 (2)			,212	,888	,812	
		10 – 14 (3)			,271*	,098	,006*	
		15 – 19 (4)			-,071	,104	,497	
		20 – 24 (5)			,047	,150	,755	

Tablo 16'ya göre iş doyumunu için içsel doyum düzeyinin devlet okullarında görev yapan 1-4 yıl ve 5-9 yıl aralıklarında kıdeme sahip müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı görülmüştür. Mesleğe yönelik tutum için meslek gelişimi ve ilgi düzeyinin özel okullarda görev yapan 5-9 yıl ve 15-19 yıl aralıklarında kıdeme sahip müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı görülmüştür. Mesleğe verilen önem düzeyinin devlet okullarında görevli 5-9 yıl arası kıdeme sahip müzik öğretmenlerinin genel tutum düzeyinin ise 10-14 yıl aralıklarında kıdeme sahip müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı görülmüştür. Hem iş doyumunda hem de mesleğe yönelik tutumda elde edilen bu bulguların, yaş değişkeninde elde edilen bulgular ile genel olarak örtüştüğü ve yaşa yönelik elde edilen bulguları destekleyebileceği düşünülebilir.

Devlet-özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin öğrenim durumuna göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin okul türü – öğrenim durumu etkileşimine göre farklılaşma durumunu tespit etmek için iki yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan iki yönlü varyans analizine yönelik sonuçlar Tablo 17 ve Tablo 18'de gösterilmiştir.

Müzik Öğretmenlerinin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeylerinin Devlet ve Özel Okul Bağlamında İncelenmesi

Tablo 17

Okul Türü ve Öğrenim Durumu Etkileşiminin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd.	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul türü	İçsel Doyum	0,598	1	0,598	1,468	0,226
	Dışsal Doyum	1,831	1	1,831	3,613	0,058
	Genel Doyum	1,011	1	1,011	2,691	0,101
Öğrenim durumu	İçsel Doyum	4,307	2	2,153	5,281	0,005
	Dışsal Doyum	3,044	2	1,522	3,003	0,050
	Genel Doyum	2,741	2	1,370	3,648	0,026
Okul türü *	İçsel Doyum	3,339	2	1,670	4,095	0,017
	Dışsal Doyum	4,890	2	2,445	4,825	0,008
	Genel Doyum	3,689	2	1,845	4,910	0,008
Hata	İçsel Doyum	331,491	813	0,408		
	Dışsal Doyum	411,973	813	0,507		
	Genel Doyum	305,422	813	0,376		
Toplam	İçsel Doyum	12381,167	819			
	Dışsal Doyum	8705,125	819			
	Genel Doyum	10766,925	819			

*p<0,05

Tablo 17’de belirtilen okul türü - öğrenim durumu etkileşimine göre içsel doyum ($F_{(2-813)}= 4,095$, $p<0,05$), dışsal doyum ($F_{(2-813)}= 4,825$, $p<0,05$) ve genel doyum ($F_{(2-813)}= 4,910$, $p<0,05$) düzeylerinin farklılaştığı görülmüştür.

Tablo 18

Okul Türü ve Öğrenim Durumu Etkileşiminin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd.	Kareler Ortalaması	F	p
Okul türü	Mes. Gelişim ve İlgi	0,279	1	0,279	0,448	0,503
	Mes. Bağlılık	0,014	1	0,014	0,030	0,863
	Mes. Verilen Önem	0,401	1	0,401	0,521	0,470
	Genel Tutum	0,004	1	0,004	0,010	0,921
Öğrenim durumu	Mes. Gelişim ve İlgi	13,111	2	6,555	10,531	0,000
	Mes. Bağlılık	2,374	2	1,187	2,516	0,081
	Mes. Verilen Önem	5,338	2	2,669	3,466	0,032
	Genel Tutum	7,133	2	3,566	8,426	0,000
Okul türü *	Mes. Gelişim ve İlgi	1,193	2	0,596	0,958	0,384
	Mes. Bağlılık	0,241	2	0,120	0,255	0,775
	Mes. Verilen Önem	1,327	2	0,664	0,862	0,423
	Genel Tutum	1,000	2	0,500	1,182	0,307
Hata	Mes. Gelişim ve İlgi	506,089	813	0,622		
	Mes. Bağlılık	383,568	813	0,472		
	Mes. Verilen Önem	625,961	813	0,770		
	Genel Tutum	344,101	813	0,423		
Toplam	Mes. Gelişim ve İlgi	12225,388	819			
	Mes. Bağlılık	17170,222	819			
	Mes. Verilen Önem	10323,490	819			
	Genel Tutum	11998,052	819			

*p<0,05

Tablo 18 incelendiğinde ise okul türü - öğrenim durumu etkileşimine göre meslek gelişimi ve ilgi ($F_{(2-813)}= 0,958, p>0,05$), mesleğe bağlılık ($F_{(2-813)}= 0,255, p>0,05$), mesleğe verilen önem ($F_{(2-813)}= 0,862, p>0,05$) ve genel tutum ($F_{(2-813)}= 1,182, p>0,05$) düzeylerinin farklılaşmadığı görülmüştür.

İş doyum düzeyinde yaşanan farklılaşmanın hangi gruplar arasında yaşandığını belirlemek için yapılan Bonferroni analizi sonuçları Tablo 19’da gösterilmiştir. İçsel doyum, dışsal doyum ve genel doyum düzeyleri incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan lisans mezunu müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı görülmüştür.

Tablo 19

Okul Türü ve Öğrenim Durumu Etkileşiminin İş Doyum Düzeyine Etkisine Yönelik Farklılaşma Tablosu Bonferroni Testi Sonuçları

		Mezuniyet	Okul Türü	Okul Türü	MD	SE	p	Fark
Okul Türü * Öğr. Dur.	İçsel Doyum	Lisans (1)	Devlet	Özel	0,499*	0,057	0,000	
		Yüksek L. (2)	Okulu	Okul	0,124	0,120	0,299	1a>1b
		Doktora (3)	(a)	(b)	0,167	0,639	0,794	
	Dışsal Doyum	Lisans (1)	Devlet	Özel	0,375*	0,063	0,000	
		Yüksek L. (2)	Okulu	Okul	-0,055	0,133	0,677	1a>1b
		Doktora (3)	(a)	(b)	1,062	0,712	0,136	
Genel Doyum	Lisans (1)	Devlet	Özel	0,450*	0,055	0,000		
	Yüksek L. (2)	Okulu	Okul	0,052	0,115	0,649	1a>1b	
	Doktora (3)	(a)	(b)	0,525	0,613	0,392		

Devlet-özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin mezun olunan lisans programına göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin okul türü – mezun olunan lisans programı etkileşimine göre farklılaşma durumunu tespit etmek için yapılan iki yönlü varyans analizine yönelik sonuçlar Tablo 20 ve Tablo 21’de gösterilmiştir.

Tablo 20

Okul Türü ve Mezun Olunan Lisans Programı Etkileşiminin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul türü	İçsel Doyum	4,145	1	4,145	10,089	0,002
	Dışsal Doyum	2,426	1	2,426	4,685	0,031
	Genel Doyum	3,403	1	3,403	8,935	0,003
Lisans programı	İçsel Doyum	2,042	5	0,408	0,994	0,420
	Dışsal Doyum	0,664	5	0,133	0,256	0,937
	Genel Doyum	1,326	5	0,265	,696	0,626
Okul türü * Lisans programı	İçsel Doyum	3,289	4	0,822	2,001	0,092
	Dışsal Doyum	0,204	4	0,051	0,098	0,983
	Genel Doyum	1,357	4	0,339	0,891	0,469
Hata	İçsel Doyum	331,964	808	0,411		
	Dışsal Doyum	418,390	808	0,518		
	Genel Doyum	307,699	808	0,381		
Toplam	İçsel Doyum	12381,167	819			
	Dışsal Doyum	8705,125	819			
	Genel Doyum	10766,925	819			

* $p<0,05$

Müzik Öğretmenlerinin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeylerinin Devlet ve Özel Okul Bağlamında İncelenmesi

Tablo 20 incelendiğinde, okul türü ve mezun olunan lisans programı etkileşimine göre içsel doyum ($F_{(4-808)} = 2,001, p > 0,05$), dışsal doyum ($F_{(4-808)} = 0,098, p > 0,05$) ve genel doyum ($F_{(4-808)} = 0,891, p > 0,05$) düzeylerinin farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 21

Okul Türü ve Mezun Olunan Lisans Programı Etkileşiminin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü ANOVA Testi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd.	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul türü	Mes. Gelişim ve İlgi	2,941	1	2,941	4,593	0,032
	Mes. Bağlılık	0,298	1	0,298	0,632	0,427
	Mes. Verilen Önem	0,213	1	0,213	0,277	0,599
	Genel Tutum	0,985	1	0,985	2,292	0,130
Lisans programı	Mes. Gelişim ve İlgi	3,686	5	0,737	1,151	0,332
	Mes. Bağlılık	2,562	5	0,512	1,086	0,367
	Mes. Verilen Önem	8,830	5	1,766	2,300	0,043
	Genel Tutum	4,271	5	0,854	1,988	0,078
Okul türü * Lisans programı	Mes. Gelişim ve İlgi	1,817	4	0,454	0,709	0,586
	Mes. Bağlılık	2,502	4	0,626	1,325	0,259
	Mes. Verilen Önem	7,610	4	1,903	2,478	0,043
	Genel Tutum	3,399	4	0,850	1,978	0,096
Hata	Mes. Gelişim ve İlgi	517,470	808	0,640		
	Mes. Bağlılık	381,312	808	0,472		
	Mes. Verilen Önem	620,272	808	0,768		
	Genel Tutum	347,200	808	0,430		
Toplam	Mes. Gelişim ve İlgi	12225,388	819			
	Mes. Bağlılık	17170,222	819			
	Mes. Verilen Önem	10323,490	819			
	Genel Tutum	11998,052	819			

* $p < 0,05$

Tablo 21’de belirtilen okul türü - mezun olunan lisans programı etkileşimine göre meslek gelişimi ve ilgi ($F_{(4-808)} = 0,586, p > 0,05$), mesleğe bağlılık ($F_{(4-808)} = 0,259, p > 0,05$) ve genel tutum ($F_{(4-808)} = 0,096, p > 0,05$) düzeylerinde farklılaşmadığı, mesleğe verilen önem ($F_{(4-808)} = 2,478, p > 0,05$) düzeyinin farklılaştığı görülmüştür.

Mesleğe verilen önem boyutunda farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Bonferroni analizi sonuçları Tablo 22’de gösterilmiştir. Buna göre mesleğe verilen önem boyutuna yönelik olarak, devlet okullarında göre yapan Türk Müziği Devlet Konservatuari (TMDK) mezunu müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı görülmüştür.

Tablo 22

Okul Türü ve Kıdem Etkileşiminin Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik Farklılaşma Tablosu Bonferroni Testi Sonuçları

Okul Türü	Ölçek	Lisans Programları	Okul Türü	Okul Türü	MD	SE	p	Fark
Okul Türü * Lisans Programı	Mesleğe Verilen Önem	Müzik Eğt. ABD. (1)	Devlet Okulu (a)	Özel Okul (b)	0,120	0,083	0,150	
		BMDK(2)			-0,271	0,284	0,341	
		TMDK (3)			0,585	0,197	0,003	3a>3b
		GSF (4)			0,292	0,242	0,228	
		TMDK – HO (5)			-1,252	0,902	0,165	

Devlet-özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin görev yapılan kademeye göre farklılaşmasına yönelik bulgular

Müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin okul türü – görev yapılan kademe etkileşimine göre farklılaşma durumunu tespit etmek için yapılan iki yönlü ANOVA testine yönelik sonuçlar Tablo 23 ve Tablo 24’te gösterilmiştir.

Tablo 23

Okul Türü ve Görev Yapılan Kademe Etkileşiminin İş Doyumu Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd.	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul türü	İçsel Doyum	2,136	1	2,136	5,219	0,023
	Dışsal Doyum	1,284	1	1,284	2,511	0,113
	Genel Doyum	1,769	1	1,769	4,681	0,031
Kurum türü	İçsel Doyum	3,709	2	1,854	4,531	0,011
	Dışsal Doyum	2,534	2	1,267	2,477	0,085
	Genel Doyum	3,068	2	1,534	4,059	0,018
Okul türü *	İçsel Doyum	1,186	2	0,593	1,448	0,236
Kurum türü	Dışsal Doyum	3,478	2	1,739	3,401	0,034
	Genel Doyum	1,930	2	,965	2,552	0,079
Hata	İçsel Doyum	332,716	813	0,409		
	Dışsal Doyum	415,776	813	0,511		
	Genel Doyum	307,327	813	0,378		
Toplam	İçsel Doyum	12381,167	819			
	Dışsal Doyum	8705,125	819			
	Genel Doyum	10766,925	819			

*p<0,05

Tablo 24

Okul Türü ve Görev Yapılan Kademe Etkileşiminin Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik İki Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd.	Kareler Ortalaması	F	p*
Okul türü	Mes. Gelişim ve İlgi	2,791	1	2,791	4,383	0,037
	Mes. Bağlılık	0,015	1	0,015	0,032	0,858
	Mes. Verilen Önem	0,196	1	0,196	0,253	0,615
	Genel Tutum	0,278	1	0,278	0,644	0,423
Kurum türü	Mes. Gelişim ve İlgi	2,674	2	1,337	2,100	0,123
	Mes. Bağlılık	1,397	2	0,699	1,487	0,227
	Mes. Verilen Önem	1,322	2	0,661	0,853	0,427
	Genel Tutum	1,263	2	0,631	1,462	0,232
Okul türü *	Mes. Gelişim ve İlgi	4,607	2	2,303	3,617	0,027
Kurum türü	Mes. Bağlılık	1,518	2	0,759	1,615	0,200
	Mes. Verilen Önem	1,337	2	0,669	0,863	0,422
	Genel Tutum	1,375	2	0,688	1,593	0,204
Hata	Mes. Gelişim ve İlgi	517,714	813	0,637		
	Mes. Bağlılık	381,996	813	0,470		
	Mes. Verilen Önem	630,162	813	0,775		
	Genel Tutum	351,035	813	0,432		
Toplam	Mes. Gelişim ve İlgi	12225,388	819			
	Mes. Bağlılık	17170,222	819			
	Mes. Verilen Önem	10323,490	819			
	Genel Tutum	11998,052	819			

Tablo 23 incelendiğinde, okul türü - görev yapılan kademe etkileşimine göre içsel doyum ($F_{(2-813)}= 1,448, p>0,05$) ve genel doyum ($F_{(2-813)}= 2,552, p>0,05$) düzeylerinde bir farklılaşma olmadığı, dışsal doyum ($F_{(2-813)}= 3,401, p<0,05$) düzeylerinin ise farklılaştığı görülmüştür.

Tablo 24'e göre okul türü - görev yapılan kademe etkileşiminde meslek gelişimi ve ilgi ($F_{(4-808)}= 3,617, p<0,05$) düzeylerinde farklılaşma olduğu görülürken, mesleğe bağlılık ($F_{(4-808)}= 1,615, p>0,05$), mesleğe verilen önem ($F_{(4-808)}= 0,863, p>0,05$) ve genel tutum ($F_{(4-808)}= 1,593, p>0,05$) düzeylerinin farklılaşmadığı tespit edilmiştir. İş doyumunda dışsal doyum, mesleğe yönelik tutumda ise meslek gelişimi ve ilgi boyutlarındaki farklılaşmanın hangi gruplar arasında görüldüğünü tespit etmek için yapılan Bonferroni analizini sonuçları Tablo 25'te gösterilmiştir.

Tablo 25

Okul Türü ve Görev Yapılan Kademe Etkileşiminin İş Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyine Etkisine Yönelik Farklılaşma Tablosu Bonferroni Testi Sonuçları

	Ölçek	Kurum Türü	Okul Türü	Okul Türü	MD	SE	p	Fark
Okul Türü *	Dışsal Doyum	Ortaokul (1)	Devlet	Özel	0,391	0,098	0,000	1a>1b
		Lise (2)	Okulu	Okul	-0,235	0,220	0,286	
		Her İki Kademe (3)	(a)	(b)	0,341	0,201	0,090	
Kurum Türü	Mes. Gel. Ve İlgi	Ortaokul (1)	Devlet	Özel	-0,334	0,110	0,002	1b-2b
		Lise (2)	Okulu	Okul	-0,621	0,246	0,012	>
		Her İki Kademe (3)	(a)	(b)	0,223	0,224	0,319	1a-2a

Tablo 25'e göre iş doyumunun dışsal boyutu için devlet okullarında ortaokul kademesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı görülmektedir. Mesleğe yönelik tutumun meslek gelişimi ve ilgi boyutunda ise özel okulların ortaokul ve lise kademesinde görev yapan müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı olduğu tespit edilmiştir.

Devlet-özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

“Devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişki ne düzeydedir?” alt problemine yönelik bulguların elde edilmesi amacıyla devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinden elde edilen verilere önce ayrı ayrı analiz edilmiş, sonrasında tüm veriler birleştirilerek genel duruma bakılmıştır. Verilerin analizinde Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyumları ve mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20

Devlet Okullarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumları İle Mesleğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Katsayıları (N=606)

		Minnesota İş Doyumu Ölçeği		
		İçsel Doyum	Dışsal Doyum	Genel Doyum
Müzik Öğretmenliği Mesleği Tutum Ölçeği	Mesleki Gelişim ve İlgi	0,463*	0,304*	0,433*
	Mesleğe Bağlılık	0,158*	0,021	0,108*
	Mesleğe Verilen Önem	0,522*	0,363	0,498
	Tutum	0,542*	0,353*	0,505*

* $p<0,01$.

Yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçlarına göre devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimi ve ilgi düzeyleri ile içsel ($r= 0,463$, $p<0,01$), dışsal ($r= 0,304$, $p<0,01$) ve genel doyum ($r= 0,433$, $p<0,01$) düzeyleri arasında pozitif yönde, zayıf düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Mesleğe bağlılık ile içsel ($r= 0,158$, $p<0,01$) ve genel doyum ($r= 0,108$, $p<0,01$) düzeyleri arasında pozitif yönde, çok zayıf düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilirken, mesleğe bağlılık ile dışsal doyum arasında ($r= 0,021$, $p>0,05$) anlamlı bir ilişki bulunmadığı gözlemlenmiştir. Mesleğe verilen önem ile içsel doyum ($r= 0,522$, $p<0,01$) düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu, dışsal ($r= 0,363$, $p<0,01$) ve genel doyum ($r= 0,498$, $p<0,01$) düzeyleri arasında ise pozitif yönde zayıf düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Genel tutum düzeyi ile içsel doyum ($r= 0,542$, $p<0,01$) ve genel doyum ($r= 0,505$, $p<0,01$) düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilirken, genel tutum ile dışsal doyum ($r= 0,353$, $p<0,01$) düzeyleri arasında pozitif yönde zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyumları ve mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları Tablo 21’de gösterilmiştir. Yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçlarına göre özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimi ve ilgi ile içsel doyum ($r= 0,561$, $p<0,01$) ve genel doyum ($r= 0,553$, $p<0,01$) düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu, dışsal doyum ($r= 0,452$, $p<0,01$) ile pozitif yönde zayıf düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Mesleğe bağlılık düzeyi ile içsel, dışsal ve genel doyum düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı gözlemlenmiştir ($p>0,05$). Diğer yandan, mesleğe verilen önem düzeyi ile içsel ($r= 0,641$, $p<0,01$), dışsal ($r= 0,545$, $p<0,01$) ve genel doyum ($r= 0,644$, $p<0,01$) düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Buna benzer şekilde, genel tutum düzeyi ile içsel ($r= 0,652$, $p<0,01$), dışsal ($r= 0,505$, $p<0,01$) ve genel doyum ($r= 0,643$, $p<0,01$) düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Tablo 21

Özel Okullarda Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumları İle Mesleğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Katsayıları

		Minnesota İş Doyumu Ölçeği		
		İçsel Doyum	Dışsal Doyum	Genel Doyum
Müzik Öğretmenliği Mesleği Tutum Ölçeği	Mesleki Gelişim ve İlgi	0,561**	0,452**	0,553**
	Mesleğe Bağlılık	0,004	0,166*	0,075
	Mesleğe Verilen Önem	0,641**	0,545**	0,644**
	Tutum	0,652**	0,505**	0,643**

* $p<0,01$.

Araştırmaya katılan tüm müzik öğretmenlerinin iş doyumları ve mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları Tablo 22’de gösterilmiştir.

Tablo 22

Araştırmaya Katılan Tüm Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumları İle Mesleğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Katsayıları

		Minnesota İş Doyumu Ölçeği		
		İçsel Doyum	Dışsal Doyum	Genel Doyum
Müzik Öğretmenliği Mesleği Tutum Ölçeği	Mesleki Gelişim ve İlgisi	0,429*	0,307*	0,410*
	Mesleğe Bağlılık	0,120*	-0,22	-,065
	Mesleğe Verilen Önem	0,556*	0,419*	0,541*
	Tutum	0,546*	0,383*	0,518*

* $p < 0,01$.

Yapılan Pearson Korelasyon Analizine göre tüm katılımcıların için mesleki gelişim ve ilgi düzeyi ile içsel ($r = 0,429$, $p < 0,01$), dışsal ($r = 0,307$, $p < 0,01$) ve genel doyum ($r = 0,410$, $p < 0,01$) düzeyleri arasında pozitif yönde zayıf düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Mesleğe bağlılık düzeyi ile içsel doyum düzeyi arasında ($r = 0,120$, $p < 0,01$) pozitif yönde zayıf düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülürken, mesleğe bağlılık ile dışsal ve genel doyum düzeyleri arasında istatistiksel açıdan herhangi bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$). Mesleğe verilen önem ile içsel ($r = 0,556$, $p < 0,01$) ve genel doyum ($r = 0,541$, $p < 0,01$) düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilirken, mesleğe verilen önem ile dışsal doyum arasında ($r = 0,419$, $p < 0,01$) pozitif yönde zayıf düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde, mesleğe yönelik genel tutum ile içsel ($r = 0,546$, $p < 0,01$) ve genel doyum ($r = 0,518$, $p < 0,01$) arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülürken, mesleğe yönelik genel tutum ile dışsal doyum arasında ($r = 0,383$, $p < 0,01$) pozitif yönde zayıf düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin, içsel doyum düzeylerinin memnun, dışsal doyum düzeylerinin kararsız, genel doyum noktasında memnun düzeyde oldukları görülmüştür. Özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin ise içsel doyum düzeylerinin memnun, dışsal doyum ve genel doyum düzeylerinin ise kararsız düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmada, devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel, dışsal ve genel doyum düzeylerinin özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel, dışsal ve genel doyum düzeylerinden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bağlamda, devlet ve okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel doyuma yönelik başarı, tanınma, takdir edilme, işin sorumluluğu, terfi ve yükselme, yöneticiye yönelik memnuniyet, meslek garantisi gibi içsel tatminkârlığa yönelik parametrelerden memnun oldukları düşünülmektedir. İçsel doyum noktasında ayrışmanın “yöneticinin karar vermesi yeteneği” maddesinde yaşandığı, devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin bu anlamda memnun olduğu ve zaten bu sorunun ortalamasının yüksek olduğu görülürken, özel okullarda bu sorunun ortalamasının en düşük ortalamaya sahip olduğu ve müzik öğretmenlerinin memnun olmadığı görülmüştür.

Dışsal doyuma yönelik olarak, devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin işletme politikası, yönetim ve denetim, yönetici, çalışma, ast – üst ilişkileri, çalışma arkadaşları, çalışma koşulları ve ücret gibi işin çevresine yönelik parametrelerde kararsız düzeyde oldukları düşünülmektedir. Bu noktada, dışsal doyumda, hem devlet hem de özel okullarda görev yapan

müzik öğretmenlerinin “mesleklerini yaparken kendi yöntemlerini kullanabilmesine imkân vermesi...” açısından memnun düzeyde oldukları görülmüştür. Buna rağmen, hem devlet hem de özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin “çalışma şartları yönünden...” hiç memnun olmadıkları, puan ortalamalarından anlaşılmaktadır. Bunun dışında, özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin “çalışma arkadaşlarının birbirleriyle anlaşmaları yönünden...” maddesine verdikleri yanıtların puan ortalamasının da düşük olduğu, bu noktada hiç memnun olmadıkları görülmektedir. Bu durumun, özel okullarda görev yapan müzik öğretmenleri arasında rekabet olduğu ve bu rekabetin iş doyumunu olumsuz yönde etkilediği düşünülmektedir.

İnandık (2010), araştırmasında, özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinden yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Dursun (2015), devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerini karşılaştırmış, devlet ve özel okullardaki müzik öğretmenlerinin içsel doyum noktasında “memnun” düzeyde, dışsal doyum noktasında “kararsız” düzeyde, genel doyum noktasında ise devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin “kararsız”, özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin ise “memnun” düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. İpek (2018) ise müzik öğretmenlere Gencer (2002) tarafından geliştirilen iş doyum ölçeğini uygulamış ve müzik öğretmenlerinin orta düzeyde iş doyumuna sahip olduklarını belirtmiştir. Bu araştırmadan elde edilen sonuçların, İnandık'ın (2010) elde ettiği sonuçlarla çeliştiği görülürken, Dursun'un (2015) elde ettiği sonuçlarla içsel ve dışsal doyum noktasında örtüştüğü, genel doyum noktasında ise çeliştiği görülmüştür.

Öztürk (2021) araştırmasında, müzik öğretmenlerinin ücret boyutunda düşük; terfi, sosyal haklar, çalışma koşulları, ödül, yönetici ve iletişim boyutlarında orta, çalışma arkadaşları, işin doğası boyutlarında yüksek doyuma sahip olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Bu araştırmada ise devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin iş karşılığında aldığı ücretten memnun düzeyde oldukları görülürken, özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin kararsız düzeyde oldukları gözlemlenmiştir. Bu bağlamda Öztürk'ün (2021) araştırmasının ağırlıklı olarak devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinden oluştuğu düşünüldüğünde, bu araştırmada devlet okullarından elde edilen sonuçlarla çeliştiği görülebilir.

Ücret'in (maaş) iş doyumunun önemli bir yordayıcısı olabileceği düşünülmektedir. Devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin maaşları dışında ek ders ücreti gibi çeşitli yan gelirlerinin olduğu, görev yaptıkları okullarda egzersiz ve kurs gibi çeşitli etkinliklerle kendilerine yan gelir sağlayabilecekleri düşünülmektedir. Bu bağlamda devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin maddi anlamda kısmen de olsa doyum sağladıkları düşünülebilir. Özel okullarda ise müzik öğretmenlerinin az maaş ile çok çalıştıkları, çalıştıkları kurum içerisinde yan bir gelir elde edemedikleri fakat dışarıdan özel öğrenciler ve kurslar yoluyla yan gelir elde edebilecekleri düşünülmektedir.

İnandık (2010), müzik öğretmenlerinin “mesleğin çalışma şartları” ve “yönetim ve denetim biçimleri” boyutlarında az, “mesleki sosyal ilişkiler” ve “ekonomik şartlar” boyutlarında orta, “meslek niteliği” ve “sosyal gereksinimler” boyutunda ise yüksek derecelerde doyuma sahip oldukları sonuçlarına ulaşmıştır. Bu araştırmada hem devlet hem de özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin çalışma şartları yönünden çok düşük düzeyde doyum yaşadıkları sonucuna ulaşıldığı düşünüldüğünde, bu araştırma bulgularının İnandık'ın (2010) elde ettiği sonuçla örtüştüğü ifade edilebilir. Devlet okullarında ve özel okullarda çalışma imkânlarının farklı olması, özel okullarda müzik dersine yönelik olanakların daha iyi olmasına rağmen yoğun çalışma şartlarının iş doyumunu etkilediği, devlet okullarında ise yönetimin insancıl olma özelliği noktasında öğretmene daha değer verdiği düşünülmektedir. Bu duruma yönelik olarak Çakılı (2020), devlet okullarında okulu ilgilendiren kararların okulun tüm bireyleriyle birlikte alındığını, özel okullarda ise emir komuta şeklinde işlerin ilerlediğini ifade etmiştir. Bu durumun çalışan öğretmenlerin iş doyumlarını etkilediği söylenebilir. Devlet okullarının, müzik derslerine yönelik

İmkânlar yönünden dezavantajlı okullar olması, müzik derslerinin kalitesini etkilemesinden ötürü müzik öğretmenlerini meslek tatmini etkileyebileceği düşünülmektedir. Özel okullarda ise müzik derslerinin okulun reklam yüzü olarak görülmesi, müzik öğretmenlerinin tüm faaliyetlerde aktif rol oynaması fakat müzik eğitimi dışında birçok prosedürle de uğraşması ve buna rağmen ücret noktasında hak ettiği ücreti alamaması çalışma şartları noktasında da düşük doyuma neden olabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmanın bir diğer boyutu olan tutuma yönelik olarak, devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimi ve ilgi düzeyleri ve mesleğe verilen önem düzeylerinin yüksek, mesleğe bağlılık düzeylerinin çok yüksek olduğu, genel tutum düzeylerinin ise yüksek düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin ise meslek gelişimi ve ilgi düzeylerinin yüksek, mesleğe bağlılık düzeylerinin çok yüksek, mesleğe verilen önem düzeylerinin orta, genel tutum düzeylerinin ise yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Küçük (2012), Tufan ve Güdek'in (2008) geliştirmiş olduğu müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ölçeğini 50 müzik öğretmenine uygulamış ve müzik öğretmenlerinin mesleğe yönelik olumlu bir tutuma sahip olduğunu, devlet okullarındaki müzik öğretmenlerinin özel okullardaki müzik öğretmenlerine nazaran daha yüksek tutuma sahip olduğunu ifade etmiştir. Bu araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde, genel tutum noktasında devlet ve özel okullardaki müzik öğretmenlerinin tutum düzeylerinin hemen hemen aynı düzeyde olduğu görülürken, meslek gelişimi ve ilgi düzeyinin özel okullardaki, mesleğe verilen önem düzeyinin ise devlet okullarındaki müzik öğretmenlerinin düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Araştırma, bu noktada Küçük'ün (2012) elde ettiği sonuçlarla kısmen de olsa örtüşmektedir.

Araştırmada devlet ve özel okullardaki müzik öğretmenlerinin iş doyum ve müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum düzeyleri çeşitli kurumsal ve kişisel değişkenlere göre devlet – özel okul bağlamında karşılaştırılarak incelenmiştir. İş doyumuna yönelik olarak, okul türüne göre yapılan *t* – testi sonuçlarına göre içsel, dışsal ve genel doyum düzeyinin devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı, başka bir deyişle devlet okullarında görevli müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin özel okullarda görevli müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinden istatistiksel olarak da yüksel olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Talşık (2016), müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin okul türüne göre farklılaşmadığını; Dursun (2015) ve İnandık (2010) ise özel okullarda görevli müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı sonuçlarına ulaşmışlardır. Bu araştırmada elde edilen sonuçların adı geçen çalışmalarda elde edilen sonuçlarla çeliştiği tespit edilmiştir.

Tutuma yönelik elde edilen sonuçlara göre meslek gelişimi ve ilgi düzeyinin özel okullarda görevli, mesleğe verilen önem boyutunun ise devlet okullarında görevli müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı görülürken, mesleğe bağlılık boyutunun ve genel tutum düzeyinin okul türüne göre farklılaşmadığı görülmüştür. Bu bağlamda, özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimine yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları; devlet okullarında görevli müzik öğretmenlerinin mesleğe daha çok önem verdikleri ama her iki okul türündeki müzik öğretmenlerinin mesleğe daha bağlı oldukları düşünülmektedir. Küçük (2012), müzik öğretmenlerinin tutum düzeylerini incelediği araştırmasında, farklılaşmanın devlet okullarında görevli müzik öğretmenleri lehine olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmada, mesleğe verilen önem boyutundan elde edilen sonuçların Küçük'ün (2012) elde ettiği sonuçlarla örtüştüğü, diğer boyutlara yönelik elde edilen sonuçlarla çeliştiği görülmüştür.

Bu araştırmada, okul türü – cinsiyet etkileşiminin iş doyumunu üzerinde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgunun, Aras (2012), İnandık (2010), İpek (2018), Karabulut (2019), Oktay (2019) ve Öztürk (2021) tarafından yapılan araştırmaların sonuçlarını desteklediği görülmüştür.

Buna rağmen Dursun (2015), Kabakcı ve Güdek (2020) ve Talşık (2016), iş doyumunun kadın müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı sonucuna ulaştıkları görülmüştür.

Müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumda ise cinsiyete göre meslek gelişimi ve ilgi boyutunda farklılaşma olduğu, bu farklılaşmanın özel okullarda görevli kadın ve erkek müzik öğretmenleri lehine olduğu fakat bu sonucun özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimi ve ilgiye yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları yönünde betimlenmiştir. MÖMTÖ'nün diğer alt boyutları olan mesleğe bağlılık ve mesleğe verilen önem boyutlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı, hem devlet hem de özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin cinsiyete göre hemen hemen eşit düzeyde tutum sergiledikleri düşünülmektedir. Benzer şekilde, genel tutum düzeyinde de farklılaşma olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Küçük (2012) araştırmasında tutumun cinsiyet üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu bağlamda araştırmada genel tutum düzeyi noktasında elde edilen sonuçların Küçük'ün (2012) araştırmasında elde edilen sonuçlarla örtüştüğü tespit edilmiştir.

Okul türü ve yaş etkileşiminin, iş doyumunun üzerinde farklılaştığı ve bu farklılaşmanın içsel doyum boyutunda ve genel doyumda yaşandığı görülmüştür. İçsel doyum düzeyinin devlet okullarında görev yapan 22–24, 25–29 ve 30–34 yaş aralığındaki müzik öğretmenleri lehine yaşandığı, genel doyum düzeyinin ise 22–24 ve 25–29 yaş aralıklarındaki müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bağlamda, devlet okullarında görev yapan genç müzik öğretmenlerinin içsel doyum ve dışsal doyum düzeylerinin özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerine nazaran daha yüksek olduğu düşünülmektedir. Atayeter (2019), müzik öğretmenlerinin dışsal ve genel doyum düzeylerinin 31–35 ile 36 yaş üstü müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı, Dursun (2015) ise içsel, dışsal ve genel doyum düzeylerinin 40 yaş üstü müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı sonuçlarına ulaşmıştır. Aras (2012), 22–30 ile 31–39 yaş aralığındaki müzik öğretmenlerinin dışsal doyum düzeylerinin yüksek olduğu sonuçlarına ulaştığı görülmüştür. Bu bağlamda, araştırmadan elde edilen sonuçların çeşitli noktalarda bu çalışmalarla çeliştiği ve bu durumun çalışılan örneklem grubundan kaynaklı olabileceği ve bu araştırmaların devlet–özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerini ayırmadan topluca ele alınmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Okul türü ve yaş etkileşiminin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumun, meslek gelişimi ve ilgi, mesleğe verilen önem boyutlarında yaşa göre farklılaştığı, mesleğe bağlılık boyutunda ise farklılaşma olmadığı, müzik öğretmenlerinin hangi okul türünde çalışırsa çalışsın mesleğe bağlı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Meslek gelişimi ve ilgi boyutunun özel okullarda görev yapan 30–34 ile 40–44 yaş aralıklarındaki müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı, mesleğe verilen önemin ise devlet okullarında görev yapan 22–24 ile 25–29 yaş aralıklarında müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bağlamda, genç devlet okullarında görev yapan genç müzik öğretmenlerinin mesleğe daha çok önem verdiği düşünülebilir. Genel tutum düzeyinin ise yine devlet okullarında görev yapan 25–29 yaş aralığındaki müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı görülmüştür. Küçük (2012), müzik öğretmenlerinin tutum düzeylerinin yaşa göre farklılaşmadığı sonucuna ulaştığı, bu yönüyle iki araştırmanın çeliştiği düşünülmektedir.

Okul türü–kıdem etkileşiminin iş doyumunun içsel doyum boyutunda farklılaşma yarattığı görülmüştür. Buna göre devlet okullarında görev yapan 1–4 ve 5–9 yıl arası kıdeme sahip müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı sonucuna ulaşılırken, bu sonucun yaş değişkeninin de sağlaması olduğu görülebilir. Aras (2012), Kabakcı ve Güdek (2020) ile Karabulut (2019), kıdemin iş doyum üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığını ifade etmiştir. Atayeter (2019), yedi yıl üzeri kıdeme sahip müzik öğretmenlerinin içsel, dışsal ve genel doyum düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşırken, İpek (2018) 5 yıldan az ve 16–20 yıl arası kıdemlere sahip müzik öğretmenlerinin yüksek iş doyumuna sahip olduğunu ifade etmiştir. Dursun (2015) ise 10 yıl ve üzeri kıdeme sahip müzik öğretmenlerini içsel, dışsal ve genel doyum düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşırken; İnandık (2010), meslek niteliği, mesleki çalışma ve sosyal gereksinim

boyutlarında 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip müzik öğretmenlerinin yüksek doyum sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırma bulgularının İpek (2018) ve Taşlık'ın (2016) araştırmalarıyla örtüştüğü görülmektedir. Bu bağlamda, müzik öğretmenlerinin mesleğe başlarken ki beklentilerinin gerçekleşmesi ve zaman içerisinde bu beklentilere alışması kişinin iş doyumunu etkileyebileceği düşüncesini oluşturmaktadır.

Okul türü – kıdem etkileşiminin meslek gelişimi ve ilgi, mesleğe verilen önem boyutlarında ve genel tutum düzeyinde farklılaşma yarattığı görülmüştür. Buna göre meslek gelişimi ve ilgi düzeyinin özel okullarda görevli 5–9 ve 15–19 yıl arası kıdemdeki müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı, mesleğe verilen önem düzeyinin ise devlet okullarında görevli 5–9 yıl arası kıdeme sahip müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Genel tutum düzeyinin ise yine devlet okullarında görevli 10–14 yıl arası kıdeme sahip müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda meslek gelişimi ve ilgi düzeyinin özel okullarda görev yapan öğretmenler lehine farklılaştığı görülürken, mesleğe verilen önemin devlet okullarında görevli müzik öğretmenleri lehine farklılaşabileceği betimlenmiştir.

Okul türü – öğrenim durumu etkileşiminin içsel doyum, dışsal doyum ve genel doyum düzeylerinde farklılaşma yarattığı, Bu farklılaşmanın her üç boyutta da devlet okullarında görev yapan lisans mezunu müzik öğretmenleri lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca rağmen Aras (2012) ve Karabulut (2019), yapmış oldukları araştırmada, iş doyumunun öğrenim durumuna göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmış; Dursun (2015) ile Kabakcı ve Güdek (2020) ise yüksek lisans mezunu müzik öğretmenlerinin içsel, dışsal ve genel doyum düzeylerinin yüksek olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Öğrenim durumunun yükselmesi, kişinin mesleğe yönelik beklentilerinin değişmesine hatta beklentilerinin yükselmesine neden olabileceği, bu durumun iş doyumunu etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda elde edilen sonucun, alan yazında elde edilen sonuçlarla çelişebileceği düşünülebilir. Bu noktada, okul türü – öğrenim durumu etkileşiminin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumda ve alt boyutlarında farklılaşmadığı, öğrenim durumu ve çalışılan kuruma göre müzik öğretmenlerinin eşit düzeyde tutuma sahip olduğu düşünülmektedir.

Okul türü – kurum türü etkileşiminin, iş doyumunun dışsal boyutunda farklılaşma yarattığı, bu farklılaşmanın devlet okullarının ortaokul kademesinde görev yapan müzik öğretmenleri lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İpek (2018) ve Öztürk (2021), iş doyumunun kurum türüne göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşırken, Dursun (2015) ile Kabakcı ve Güdek (2020), güzel sanatlar liselerinde görev yapan müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı sonuçlarına ulaşmışlardır. Oktay (2019) ise araştırmada elde edilen sonuca benzer şekilde, dışsal doyum boyutunda farklılaşma olduğu ve bu farklılaşmanın ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenleri lehine olduğu sonucuna ulaşmıştır. Okul türü – kurum türü etkileşiminin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumun meslek gelişimi ve ilgi boyutunda farklılaşma yarattığı ve bu farklılaşmanın özel okulların ortaokul ve lise kademesinde görev yapan müzik öğretmenleri lehine yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırmada devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyumunu ile müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Devlet okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum ve tutum düzeyleri ve bunları alt boyutları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür. Mesleğe verilen önem ile içsel doyum ve genel tutum ile içsel doyum ve genel doyum düzeyleri arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır, mesleğe verilen önem boyutunun içsel doyumunu etkileyebileceği, genel tutumun ise içsel doyum ve genel doyumunu etkileyebileceği düşünülmektedir.

Özel okullarda ise devlet okullarından elde edilen korelasyon katsayılarından daha yüksek katsayı değerleri elde edildiği görülmektedir. Elde edilen sonuçlara göre meslek gelişimi ve ilgi ile içsel doyum ve genel doyum düzeyleri arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu, meslek gelişiminin içsel

doyum ve ona bağlı olarak genel doyumunu etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimi için katıldıkları hizmet içi eğitim faaliyetlerinin, seminerlerin ve kursların içsel doyuma etki edebileceği buna bağlı olarak genel doyum düzeyinin etkilenebileceği düşünülmektedir. Devlet okullarından elde edilen sonuçlara benzer olarak mesleğe verilen önem düzeyi ile içsel doyum, dışsal doyum ve genel doyum düzeyi arasında ve tutum düzeyi ile içsel doyum, dışsal doyum ve genel doyum düzeyleri arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan tüm müzik öğretmenlerinden elde edilen veriler birleştirildiğinde, meslek gelişimi ve ilgi ile içsel, dışsal ve genel doyum düzeyleri arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür. Mesleğe bağlılık düzeyi ile içsel doyum arasında pozitif yönde ve çok düşük düzeyde bir ilişki olduğu görülürken dışsal doyum ve genel doyum düzeyleri arasında negatif yönde ve çok düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Mesleğe verilen önem düzeyi ile içsel doyum ve genel doyum arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğu görülürken dışsal doyumda düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Genel tutum ile içsel doyum ve genel doyum arasında orta düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki, dışsal doyum ile pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bağlamda mesleğe verilen önem ile içsel doyum arasında aynı zamanda genel tutum ile içsel ve genel doyum arasında bir ilişki olduğu, başka bir deyişle tutumun içsel doyumdan etkilenebileceği ve buna bağlı olarak genel doyumunda etkilenebileceği düşünülmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular ve sonuçlara göre aşağıda yer alan genellemelere ulaşılabılır.

1. İş doyumunu noktasında devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel, dışsal ve genel doyum düzeylerinin özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin düzeylerinden yüksek olduğu görülmüştür.
2. Özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin MÖMTÖ'nün meslek gelişimi ve ilgi boyutu düzeylerinin devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin düzeylerinden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu boyutun anlamlı bir fark yarattığı tüm değişkenlerde yer alan gruplarda ise özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin lehine farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin meslek gelişimine yönelik faaliyetlere daha çok önem verdiği, bu faaliyetlere daha olumlu baktığı görülmüştür.
3. Devlet okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin MÖMTÖ'nün mesleğe verilen önem boyutu düzeylerinin özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin düzeylerinden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmış, bu boyutun anlamlı bir fark yarattığı değişkenlerde yer alan gruplarda ise devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenleri lehine farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin mesleğe daha çok önem verdiği düşünülmektedir.
4. İş doyumunu ve tutum düzeyi arasında orta düzeyde de olsa bir ilişki olduğu görülmüştür.
5. Meslek gelişim faaliyetlerinin iş doyumunun içsel doyum düzeyini etkileyebileceği tespit edilmiştir.
6. Mesleğe verilen önemin ve genel tutumun içsel bir durum olduğu, buna bağlı olarak da genel doyumun etkilenebileceği görülmüştür.

Bu bakış açısıyla, elde edilen sonuçlar ve ilgili alan yazın paralelinde aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

1. Müzik öğretmenlerinin iş doyum, tutum, tükenmişlik, örgütsel bağlılık vb. duyuşsal özelliklerinin görev yaptıkları okulun nitelik ve niceliğine göre incelenmesi bu tarz araştırmalara yeni bir boyut kazandıracağı düşünülmektedir.
2. Sadece özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin mesleğe yönelik bakış açılarının, tutumlarının, iş doyumlarının, örgütsel bağlılık ve tükenmişlik gibi duyuşsal özelliklerinin

araştırılması, bu okullarda yaşanan sorunların tespit edilmesi ve çözüm oluşturulması noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

3. Müzik öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutum düzeylerinin incelendiği araştırmaların ağırlıklı olarak öğretmen adaylarına odaklandığı, hâlihazırda görev yapan müzik öğretmenlerine yönelik araştırmaların yok denecek kadar az olduğu veya güncelliğini kaybettiği düşünülmektedir. Tutumun çeşitli nedenlerle değişebileceği düşünüldüğünde, görev yapan müzik öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutum düzeylerinin tespit edilmesi ve eğer tutum düzeyinde bir değişim varsa bunun nedenlerinin tespit edilmesi noktasında yararlı olacağı öngörülmektedir.
4. 03.02.2022 tarihli ve 31750 sayılı öğretmenlik meslek kanununa (ÖMK) göre öğretmenlerin belirli şartlar ve yeterlilikler dâhilinde uzman öğretmen veya başöğretmen unvanlarını alabileceği belirtilmiştir. Terfi durumunun iş doyumunun bir yordayıcısı olduğu düşünüldüğünde ÖMK’da yer alan bu durumun müzik öğretmenlerinin iş doyumlarını ne ölçüde etkilediği/etkileyeceği hem nitel hem de nicel yöntemlerle araştırılmalıdır.
5. Araştırma farklı yöntem ve ölçeklerle farklı örneklem gruplarına uygulanması, müzik öğretmenlerinin iş doyum ve mesleğe yönelik tutumları hakkında daha fazla bilgi vermesi noktasında araştırmacılara yardımcı olabileceği düşünülmektedir.
6. Araştırmanın aynı yöntemle, benzer şekilde kurulan örneklem gruplarıyla başka branş öğretmenlerine uygulanması, öğretmenlerin genel durumu hakkında fikir vermesi ve öğretmenlik mesleğinde yaşanan sorunların ortaya çıkarılması noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Etik Kurul Onay Bilgileri (The Ethical Committee Approval)

Bu çalışma, İnönü Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimleri Etik Kurulu’nun 25.03.2021 tarihli ve 2021/7-9 sayılı kararı ile araştırma ve yayın etiğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Yazarlar, bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulduğunu ve yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirinin gerçekleştirilmediğini beyan etmişlerdir.

Çıkar Çatışması (Conflict of Interest)

Yazarlar, Bu çalışma kapsamında herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığı beyan etmektedir.

Finansal Destek (Financial Support)

Yazarlar, bu çalışma için herhangi bir finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Kaynaklar

- Acar, S., Meydan, M. C. Kazancık, L. ve Işık, M. . (2019). *İllerin ve bölgelerin sosyo - ekonomik gelişmişlik sıralaması araştırması - SEGE 2017*. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ankara.
- Aras, A. (2012). *İlköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin mobbing (yıldırma) yaşama düzeyleri, örgütsel bağlılık ve iş doyumları arasındaki ilişkiler* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>’nden erişilmiştir (Tez No: 336093).
- Armstrong, M. (2006). *A handbook of human resource management practice*. Kogan Page Publishers.
- Aronson, E., Wilson, T. D., & Akert, R. M. (2018). *Social psychology*. Pearson Education Limited. Boston.
- Arslan, H., Satıcı, A. ve Kuru, M. (2007). Resmi ve özel ilköğretim okullarının kültür ve etkililik düzeylerinin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 51(51), 371-394.
- Atayeter, F. (2019). *Müzik öğretmenlerinin müzik performans kaygılarının ve iş doyumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>’nden erişilmiştir (Tez No: 502045).

- Aziri, B. (2011). Job satisfaction: A literature review. *Management Research & Practice*, 3(4), 77-86.
- Bain, R. (1928). An attitude on attitude research. *American Journal of Sociology*, 33(6), 940-957.
- Balcı, A. (1985). *Eğitim yöneticisinin iş doyumunu* (Yayınlanmamış doktora Tezi). https://www.researchgate.net/publication/331224684_Egitim_Yoneticisinin_Is_Doyumu-Prof_Dr_Ali_Balci-Doktora_Tezi/ adresinden erişilmiştir.
- Baycan, A. (1985). *An analysis of the several aspects of job satisfaction between different occupational groups* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 369653).
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve örgütsel psikolojide tutumlar*. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi.
- Bizer, G. Y., Barden, J. C., & Petty, R. E. (2006). *Attitudes*. Encyclopedia of Cognitive Science.
- Bozyiğit, S. (2017). Özel okulların eğitim hizmetlerine ilişkin veli beklentisi ve algısı: Nitel bir araştırma. *ICPESS (International Congress on Politic, Economic and Social Studies)*, 2.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş. ve Çakmak, E. K. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Çakılı, D. D. (2020). *Resmi ve özel okulların kurum kültürü bakımından karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 630474).
- Davis, K. (1989). *Human behavior at work: Organizational behavior*. McGraw-Hill Inc.
- Durmuş, T. (2009). *Devlet okullarıyla özel okulda okuyan ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersindeki başarı düzeylerinin karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 253757).
- Dursun, Y. (2015). *Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlilik alguları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 414420).
- Eagly, A. H., & Chaiken, S. (1993). *The psychology of attitudes*. Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.
- Festinger, L. (1957). *A theory of cognitive dissonance*. Stanford University Press.
- Gürbüztürk, O. ve Genç, S. Z. (2004). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 47-62.
- Gürler, M. (2020). Devlet okullarıyla özel okullar arasındaki farklar. *Kapadokya Eğitim Dergisi*, 1(1), 1-6.
- Gürşimşek, I. (1998). Öğretmen eğitiminde yeni yaklaşımlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(14), 25-28.
- Himmelfarb, S., & Eagly, A. H. (1974). *Readings in attitude change*. John Wiley & Sons.
- Hoppock, R. (1935). *Job satisfaction*. Harper.
- Hosgörür, V. ve Kaplan, İ. (2017). Devlet ve özel ilköğretim okullarının kurum teftiş raporlarına göre karşılaştırılması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 21(3), 577-601.
- İnandık, Z. (2010). *Müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin farklı demografik özelliklere göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 279576).
- İpek, M. E. H. (2018). *Müzik öğretmenlerinin okullardaki sosyal sermaye algısının iş doyumlarıyla ilişkisi üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 503856).
- Judge, T. A., Zhang, S., & Glerum, D. R. (2020). Job satisfaction. In V. I. Sessa & N. A. Bowling (Eds.), *Essentials of job attitudes and other psychological constructs* (pp. 207-241). Routledge.
- Kabakçı, B. ve Güdek, B. (2020). Müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(59), 2718-2730.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni insan ve insanlar*. Evrim Yayınevi.
- Karabulut, D. C. (2019). *Müzik öğretmenlerinin mesleki doyumları ile mesleki tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 606585).

- Khan, M. M. A., Rashed, C. A. A., Saha, S., & Islam, A. (2017). What makes employees satisfied with their jobs. *Review of General Management*, 26(2), 46-62.
- Köksal, S. (2022). *Müzik öğretmenlerinin iş doyumunu ve mesleki tutum düzeyleri ile öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 770806).
- Küçük, D. P. (2012). Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 151-161.
- Locke, E. A. (1969). What is job satisfaction? *Organizational Behavior and Human Performance*, 4(4), 309-336.
- Oktay, Ç. (2019). *Müzik öğretmenlerinin iş doyumunu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 594311).
- Öztürk, Ö. (2021). Müzik öğretmenlerinin iş doyumları ve bazı değişkenlerle ilişkisi. *Journal of International Social Research*, 14(77), 897-909.
- Parke, M. (2018). Does it work for you. *London Business School Review*, 29(1), 14-17.
- Peters, G. D., & Miller, R. F. (1982). *Music teaching and learning*. Longman Publishing Group.
- Pickens, J. (2005). Attitudes and perceptions. *Organizational Behavior in Health Care*, 4(7), 43-75.
- Pulat, A. (2019). *İlkokul velilerinin özel okul tercihlerine etki eden faktörlerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 544841).
- Semerci, N. ve Semerci, Ç. (2004). Türkiye'de öğretmenlik tutumları. *Journal of Social Science*, 14(1), 137-146.
- Talışık, E. (2016). Müzik öğretmenlerinin mesleki genel yeterlik algıları ile doyum ve tükenmişlik düzeyleri arasındaki bağıntının incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(37), 1-14.
- Triandis, H. C. (1971). *Attitude and attitude change*. Wiley Foundations of Social Psychology Series.
- Tufan, E. ve Güdek, B. (2008). Müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 25-40.
- Ünişen, A., ve Demirel, N. (2018). Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(67), 997-1013.
- Üstündağ, N. (2001). *Müfredat laboratuvar okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin bilgisayar tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 106786).
- Üzümlü, S. (2019). *Özel okullarda ve devlet okullarındaki müzik eğitiminin farklı değişkenler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 561787).
- Vroom, V. H. (1964). *Work & motivation*. John Wiley Publishers.
- Weiss, D. J., Dawis, R. V., England, G. W., & Lofquist, L. H. (1967). *Manual for the Minnesota Satisfaction Questionnaire*. Retrieved from https://www.psych.umn.edu/psylabs/vpr/pdf_files/Monograph%20XXII%20-%20Manual%20for%20the%20MN%20Satisfaction%20Questionnaire.pdf
- Yavuz, Y. ve Yılmaz, E. (2012). Resmi ve özel ilköğretim okullarının okul kültürü üzerine öğretmen ve öğrenci görüşleri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 1(3), 76-90.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Detay Yayıncılık.
- Yılmaz, M. (2019). *Devlet okulları ve özel okullarda çalışan ortaokul müzik öğretmenlerinin çalışma şartlarına yönelik durum değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No: 539946).

Extended Abstract

Introduction

It is known that education is a right guaranteed by the state. In public schools, it can be seen that education activities are carried out free of charge by the state, while in private schools supervised by the state, education activities are carried out on a paid basis or with scholarships and discounts provided under certain conditions. In the current education system, it can be seen that there are institutional, structural, organizational and legislative differences between public schools and private schools, and there may be differences in terms of course practices and these differences are also reflected in music lessons. In this case, it can be seen that while it brings along the discussions on equality of opportunity in education, it can be seen that it is the subject of many researches (Arslan et al., 2007; Bozyiğit, 2017; Durmuş, 2009; Gürler, 2020; Hosgorur & Kaplan, 2017; Pulat, 2019; Yavuz & Yılmaz, 2012). It is thought that the difference in public schools and private schools is not only in terms of quality and quantity, but also that the teachers working in these institutions may differ emotionally and psychologically. For this reason, it is thought that determining the perspectives, satisfaction and attitudes of teachers working in public or private schools can create an idea about this situation.

Köksal (2022) stated that in addition to seeing the profession as a means of earning money, the enjoyment of the work by the employees may be a different dimension of the professional life and defined job satisfaction as one of these dimensions. Judge et al. (2020) stated that the first studies on job satisfaction started during the Great Depression in the United States, and that emotions can be defined as an important factor among the causes of dissatisfaction at workplaces in this period. In this context, job satisfaction; It has been defined as the combination of positive and negative emotions that an individual develops to be satisfied with his job and to love his job (Davis, 1989; Hoppock, 1935; Locke, 1969). While Aziri (2011) states that job satisfaction is an internal situation, although it is under the influence of external factors, Parke (2018) changes according to dynamics such as work atmosphere and characteristics, employee's perspective on work and lifestyle. Khan et al. (2017) presented success, staff appreciation, development opportunity, personal development opportunities among the basic components of job satisfaction. Parke (2018), on the other hand, addressed self-esteem, job satisfaction, satisfaction with the supervisor, and the employee's attitude within the company as factors affecting job satisfaction. According to Balcı (1985); There are two factors that affect job satisfaction. These are individual factors and organizational factors. While individual factors consist of demographic parameters, organizational factors are wage, promotion, working environment, working conditions, management-control style.

Attitudes; It is a complex component of personality, beliefs, values, behaviors and motivation (Pickens, 2005). Attitude is a subjective response to a value according to Bain (1928), a relatively permanent organization of feelings, beliefs, and behavioral tendencies towards objects, events, symbols, according to Eagly & Chaiken (1993) and Himmelfarb & Eagly (1974). Situations that people perceive as inconsistent cause attitudes to change (Aronson et al. 2018; Festinger, 1957). Attitudes have three basic components: cognitive element, affective element and behavioral element. The cognitive element is the observable and measurable element of the attitude (Baysal, 1981). The affective element is the element that is formed on the basis of the cognitive element depending on the previous experiences of the individual and that associates information, sensations and experiences about the environment with positive - negative or desired - undesirable purposes (Ünisen & Demirel, 2018). Behavioral element According to Üstündağ (2001); It is the situation where the judgments that emerge as a result of the beliefs and information obtained on the basis of the cognitive and affective element act positively and negatively on the individual against the object.

Teaching has various roles in society, apart from being referred to as a mere teacher in terms of its professional status. Adjectives such as guide, leader, and exemplary person can be shown

among the missions imposed on the teacher by the society. As long as a teacher starts his profession, it can be thought that there are gains that should be obtained from the affective side, apart from field knowledge and professional knowledge. The basis of the modern education approach is to raise students who have advanced problem solving skills, who can think analytically, who can reach information, and to ensure that the student is active throughout the learning process. The realization of these goals depends on the qualifications gained before and during the service process, and the intangible features it creates with its environment (Gürbüz Türk & Genç, 2004; Gürşimşek, 1998). Teacher's attitude is an important element that affects the student's attitude towards the lesson. In this context, Semerci & Semerci (2004) stated that it would be beneficial to have a positive attitude of teachers and even to gain an attitude towards the profession in the pre-service period.

At this point, it can be thought that there may be differences in various affective aspects in music teachers working in public and private schools. Considering that job satisfaction develops during the professional process, the attitude is gained by the individual before the profession, and these two concepts may vary for various reasons, and in addition, the music education in public and private schools differs in various aspects, and the job satisfaction and attitude levels of music teachers working in these institutions differ in various aspects is thought to show.

Method

In addition to being a quantitative research at the point of collecting and analyzing data, the research is based on descriptive in terms of defining the current situation and on the scanning model in terms of determining the characteristics of individuals in the face of a situation. In addition, there is a correlational aspect in determining the direction and level of the relationship between job satisfaction and attitudes towards the profession of music teachers working in public and private schools. Stratified sampling method was used while forming the sample group of the research. For this purpose, the provinces to be sampled are Acar et al. (2019) based on the Socio-Economic Development Index of Provinces and Regions published by the Ministry of Development. In this context, developed, developing and underdeveloped provinces from each geographical region were determined and a total of 21 provinces were sampled.

In order to collect the data of the research, the personal information form was prepared by Weiss et al. (1967) and adapted into Turkish by Baycan (1985), Minnesota Job Satisfaction Scale and "Music Teaching Profession Attitude Scale" developed by the researcher were used.

Two Way ANOVA analysis and T-test were conducted to determine whether the job satisfaction and attitude levels of music teachers working in public and private schools differ according to personal variables. In this way, the differentiation that occurs as a result of interaction with other personal variables has been determined, provided that the school type (state - private) variable remains constant. In addition, Pearson Correlation Analysis was conducted to determine the relationship between job satisfaction and attitudes towards the profession.

Result and Discussion

According to the results obtained from the research; It was seen that the levels of internal satisfaction, external satisfaction and general satisfaction of music teachers working in public schools were higher than those of music teachers working in private schools, and it was also concluded that internal satisfaction, external satisfaction and general satisfaction differed in favor of music teachers working in public schools. At the level of attitude towards the profession; It has been determined that there is a differentiation in favor of music teachers working in private schools in the sub-dimension of professional development and interest, and in the dimension of importance given to the profession in favor of music teachers working in public schools.

When job satisfaction is examined according to school type – gender interaction, it is seen that there is no difference in job satisfaction and its sub-dimensions, while it is seen that the attitude

differs in favor of male and female teachers working in private schools in terms of professional development and interest. . When job satisfaction is examined according to the school type - age interaction, it has been determined that there is a differentiation in favor of young music teachers working in public schools. In the same way, it was concluded that professional development and interest dimensions differed in favor of music teachers in private schools, and the level of importance and general attitude towards the profession differed in favor of young music teachers working in public schools.

When job satisfaction is analyzed according to the school type - education level interaction, it is seen that the internal, external and general satisfaction levels differ in favor of undergraduate music teachers working in public schools, while the school type - institution type interaction differs in favor of music teachers working in state secondary schools; On the other hand, it has been determined that the professional development and interest level of the attitude differs in favor of the music teachers working in the secondary and high school levels of private schools. While it is seen that there is a positive and moderate relationship between general job satisfaction and general attitude level, it has been concluded that activities for professional development can affect the level of internal satisfaction.

Based on the results obtained, suggestions were made to examine the different affective characteristics of music teachers in the context of public and private schools, to apply the research using different methods and scales, and to examine the affective characteristics of both teachers and music teachers according to the career steps specified in the teaching profession law.